БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

3 (8698) | 1958 оной июлиин 24, четверг | Сэн 20 мүнгэн

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГЫН ҮЕДЭ НЭГЭШЬЕ ҮДЭР, НЭГЭШЬЕ ЧАС ГАМТАЙ

Силос дараха түхеэрэлгэнүүдые хүсэдөөр бэлдэхэ

Уялгата тушаалга, МТС-эй хэһэн лмэриин түлөө натура түлбэри рулха, хүдөө ажахын продукт- ые бэлэдхэхэ шэнэ гурим, ху- дан абаха сэн болон услови ту- партиин ЦК-гэй июниин Пле- эй тогтоол артель бүхэнэй ажа- саашадаа эрид хүгжэхэ, бая- а хэрэгтэ шэнэ шата боложо э. Илангаяа мүнөө олонхи кол- уднай хүсэтэ машина, техникэ н газар таряанайнгаа бодото ынь боложо, ойрын жэлнүүдтэ хынгаа бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ, хүдөө ажахын про- нуудые улам элбэг дэлбэгээр аг болохо хизааргүй ехэ арга мжотой болобо гээшэ.

анай республикын колхозуудай хын гол һалбаринь мал ажал туладаа, һү, тоһо, мяха, нооһо н ехээр гүрэндөө худалдажа, ажа, ниитынгээ олзо доход дээшэлүүлхэ болонобди. Тии- түлөө адуу малаа элдэб янзын э тэжээл, силосээр бүхэли жэл- гүйсэд хангаха хэрэгтэй бшуу. эйшье мэдэһээр, хабар, намар, ндөө үнеэдтээ шэмэтэ тэжээл— ос һайса эдюулээгүй һаа, һү р һаахам гэжэ дэмы. Энээниие ай һаалишад, малшад бүхэн н мэдэдэг болонхой. Түрүү кол- совхозуудай дүй дүршэлһөө ахада, тэдэнэр нэгэшье кило- мм концентрированнэ тэжээл ташалангүй, үбэлэй сагта үнеэн идэ сүүдхэдээ 50—60 килограмм ос эдюулээд, дунда зэргээр -15 литр һү һаажа, жэлдээ үнеэн иһөө 3000 литр хүрэтэр һү һаа- байха юм. Тиигээдшье силос эл- тэй һаа, һү абалгын гаргашань аггүй химда болодог.

анай зооветинститудай һурал- ай-туршалгын ажахынхид (ди- торынь нүхэр Коркин) силос бо- бусад шэмэтэ һайн тэжээл эдтээ ехээр эдюулһэнэйнгээ аар, үнгэрэгшэ жэлэй октябрь раһаа энэ оной май хүрэтэр үнеэн иһөө дунда зэргээр 3056 литр һаагаа. Тиихэдэ Кяхтын хониной хоз (директорынь нүхэр Иль-) нёдондо жэлдэ үнеэн бүридэ нда зэргээр 8 тонно силос гол эб хээрын ногоо болон зелёнкоор раһанайнгаа ашаар, байгша оной арын туршада үнеэн бүриһөө 35 килограмм һү һаагаад байна. рин тиихэдэнь бэлшээри, сабша- нгай газараар һайн Хориин, Сэ- нгын совхозууд үнеэн бүридэ ойдоол 2 тонно силос бэлдээд, ни- эд ехэ концентрированнэ тэжээл, ряа талханай зүйл гаргашалба- е, энэ оной 6 һара соо үнеэн бү- һөө миил 650—750 литр һү һаа- а бшуу.

Байгша ондо колхоз, совхозуу- имнай ажалшад, малшад нёдон- нойхидо орходоо 3 дахин ехэ си- с бэлдэхэ, үнеэн бүридэ 10 тонно, нин бүридэ 2 центнерһээ бага шэ силос дараха зорилго урдаа бинхай. Энэ жэлдэ колхоз, совхо- удтамнай бүхыдөө 30 мянган гек- рта кукуруза, 25 мянган га га- рта наран сэсэг, 10 гара мянган ктарта овёс болон бусад силостэ уулагдаха ургамалнууд тариг- нхай. Мүнөө олонхи аймагууд- кукурузын болон бусад ургамал- удай ургаса яһала һайнаар гара- жа байна. Энэ ургасаяа хуряаха болотороо ханалгатай һайнаар ха- руүһалжа, хаһа сагтань, гээлтэ хо- ролтогүйгөөр хуряажа, эрхим ша- нартай силос ехээр даража абаха гээшэ тон шухала зорилго болоно. Тиимэһээ энэ хүдэлмэридэ эртэнһээ һайнаар бэлдэхэ хэрэгтэй.

Манай колхоз, совхозуудта хамта 600 силоснэ комбайн, үбһэ ногоо хэршэхэ 200 гаран машина бии. Тэ- дэниие һайса шалгажа, заһабарил- жа, түгэс бэлэн болгохо шухала. Мүн силос дараха хүдэлмэридэ яба- ха хүнүүдые болон машина, тех- никэ хүдэлгэхэ дүй дүршэл ехэтэй мэргэжэлтэдые эртээнһээ томилжо. тусхай бригада эмхидхээд, тэдэниие бүхы хэрэгсэлээр гүйсэд хангаха хэрэгтэй. Гадна, энэ хүдэлмэридэ ажаллагшадта дарагдаһан силосэй тонно бүхэнэйнь түлөө ажалай тү- лөөһэ һайнаар үгтэхэ, түсэбһөө га- дуур дарагдаһан силосэй тонно бү- хэндэ тааруу нэмэлтэ, урмашуул- гын түлөөһэн тогтоогдохо ёһотой. Тэрэшэлэн бүхы силоснэ нүхэнүүд болон түхеэрэлгэнүүд гүйсэд бэлэн болгогдоһон байха зэргэтэй.

Теэд мүнөө республикын олохон аймагуудта силос дараха хүдэлмэ- ридэ бэлэдхэл тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, Яруунын аймагайхид энэ жэлдэ бүхыдөө 40 мянган тонно силос дараха түсэбтэй юм. Тиибэшье эндэ оройдоол 9560 тонно силосэй багтаха нүхэн, түхеэ- рэлгэнүүд бии. 2400 тонно силосэй нүхэн болон башнинууд һаял бариг- дажа байнхай. Тэдэ барилгын хэзээ бэлэн болохонь мэдэгдэнэгүй. Түн- хэнэй аймагай колхозууд бүхыдөө 50 мянган тонно силос дараха аад, тэрэнэйнгээ оройдоол 22 мянган тонныг багтаха силоснэ түхеэрэлгэ- тэй. Эндэхид силосэй нүхэ, түхеэ- рэлгэнүүдые нэмэжэ бэлэдхэхэ ту- шаа ямаршье хэмжээ абаагүй бай- һаар. Тэрэшэлэн Сэлэнгын, Хориин, Кяхтын, Заиграйн, Прибайкальска аймагуудта силосэй нүхэ, барилга- нууд баһал дутуу байха юм. Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадха- жа, колхоз, совхоз бүхэндэ силосэй түхеэрэлгэнүүдые ойрын үдэрнүүдтэ бэлэдхэжэ дүүргэхын тула айма- гуудай партийна, советскэ органууд шанга хэмжээ абаха зэргэтэй.

Гадна, колхоз, совхозуудта сило- сэй ургамалнуудые хуряаха саг хүлеэжэ һуунгүй, үдэр хоног гээн- гүй, хээрын элдэб набша намаа, халаахай үрмэдэһэ, уһа намагай хулһа, ожорһоной шэмэ шүүһэеэ хү- сөөд байхада тэдэниие сабшажа ша- даал һаа, ехээр силос дарагдаха байна. Республикымнай алишье ай- магта хээрын элдэб набша намаа, халаахай үрмэдэһэ, хулһа ожорһо, модо бургааһанай мүшэр набшаһа сабшажа, хэршэжэ, силослэхэ арга боломжо гүйсэд бии гээшэ. Теэд олонхи аймагуудта хээрын үбһэ но- гоогоор эртын силос дараха хүдэл- мэриие мүнөө болотор эхилээдүй байһаар.

Нүхэд колхозниигууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Бүхыдөө 700 мянган тонно силос даража, үнеэн бүридэ 10 тонно, хонин бүридэ 2 центнер шэмэтэ тэжээл бэлдэхэ уялгаяа нэ- рэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэе!

Австриин Республикын правительственна делегаци Советскэ Союзда айлшалжа байна

Австриин Республикын прави- льственна делегациие толгойлог- о федеральна канцлер Юлиус ааб июлиин 22-то Кремль ошожо, ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой, ССР-эй Верховно Соведэй Прези- иумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Вороши- овтай уулзаа. Австриин гүрэнэй эдэн ажал-ябуулагшад канцлертай амта ябалсаа.

Нүхэдэй ёһоной, хани халуун ор- шон байдалда хөөрэлдөөн болоо.

Австриин гадаадын хэрэгүүдэй едеральна министр Леопольд Фигль гэгшэ СССР-эй гадаадын хэ- рэгүүдэй министрын нэгэдэхи ор- огшо В. В. Кузнецовтой уулзаа.

Мүн тэрэ үдэр Кремльдэ Совет- кэ-Австриин хэлсээн эхилээ. СССР- й Министрнүүдэй Соведэй Түрүү- лэгшэ Н. С. Хрущев, СССР-эй Ми- нистрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор А. И. Микоян, А. Н. Ко- сыгин болон бусад советскэ талаһаа хэлсээндэ хабаадана.

Федеральна канцлер Юлиус Рааб, вице-канцлер Бруно Питтерман, га- даадын хэрэгүүдэй федеральна ми- нистр Леопольд Фигль, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын статс- секретарь Бруно Крейский болон бусад Австриин талаһаа хэлсээндэ хабаадалсана.

Үгээ хүсэд ойлголсолгын, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрһэн хэлсээнэй үедэ Советскэ Союз Ав- стри хоёрой харилсаае саашадань бэхижүүлжэ, хүгжөөхэ тухай асуу- дал зүбшэгдөө.

Июлиин 22-ой үдэр СССР-эй Ми- нистрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Кремлиин Ехэ ордон соо Австриин правительственна де- легациие урижа сайлуулаа. Үнэн зүрхэнэй, нүхэдэй ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн сайлалгын үедэ Н. С. Хрущев Ю. Рааб хоёр үгэ хэлээ.

(ТАСС).

☆ ☆

Хэниинь шанда хүртэгшэ ааб?

Зунай урихан тунгалаг һай- хан үдэрнүүдэй нэгэн. Колхо- зой центр ерэхэдэ хон жэн. Тииһээр байтар хашаагай саа- наһаа моридые унаһан һур- гуулиин наһанай хэдэн үхи- бүүд аалиханаар моридоо соёруулһаар гаража ерэнэ.

— Нүгөөдүүлтнай хаанаб, шамдагты, шүүдэр хатаа, тэрэ үсэгэлдэрэй үлэгшэ бухалнуу- даа шэрэгты,—гэжэ нэгэ дун- да зэргын бэетэй, гушаад на- һанай хүн хэлээд, һарабшалжа байгаад, шанха зүүн-хойто зүг руу шэртэнэ.

«Яагаа хүн харагданагүй гээшэб, тэрэ 60-аадтай үбгэмни сабшажа ябана ха юм» гэжэ хамар дороо гүбэр шэбэр дуу- гаран, эрьелдэхэ зуураа, мо- риндоо һуугаад, тэрэ зүг руу табилуулжа ябаа һэн.

Үбһэшэдэй отогто ерэхэдэм- най, тэдэнэр доро дороо ажал хэжэ байгаа бэлэй.

Энэ жэлдэ Сталинай нэрэм- жэтэ (Иволга) колхоз хоёр комплексно бригадые үбһэндэ оруулжа, мүнөө үбһэ хуряал- гын ажалда 100-гаад хүн, 6 тракторна, 4 морин косилка хабаадуулна. Дурсагдагша хоёр бригадануудһаа 1-дэхи комплексно бригадын хүдэлмэ- риие хаража үзэе. Энэ брига- да үбһэ хуряалгын хүдэлмэри- дэ халажа ороһоор арбаад хо- ножо ябана. Арбан хоногойн- гоо туршада хэдэн жэлэй саб- шагдаагүй Зүүн гол гэжэ на- магай 170-аад гектар газар сабшажа, 8 ехэ һүри сомоод, 70—80 бухал сомогдохоор бэ- лэдхэгдэжэ байнхай.

Сомоо хаягшад Бабасан Убашеев, Владимир Будаев гэгшэд үдэртөө тооной шэнэ сомоо соможо, үдэр бүриингөө даабариие 1,5—2 дахин дүүргэжэ, залуушуулайнгаа дунда ажалай үльгэр жэ- шээ харуулна. Мүн бухал шэ- рэгшэд, һургуулиин һурагшад Николай Гомбоев, Валерий Пастухов, Будацырен Цыде- нов эдиршүүлэй эгээ эрхимүү- дынь гэжэ тоологдоно.

Гар хажууршад Шойжини- ма Дашиев, Бато Тугутов, Ва- лерий Базаржапов, Доржи Цыренов, Владимир Будаев гэгшэд үдэр бүриингөө дааба- риие үлүүлэн дүүргэжэ, 70—80 соото хүрэтэр сабшана.

Тиихэдэ морин косилкашад Жэмбэ Будаев, мүн 60-аад наһатай үбгэн Арсалан Дор- жиев намаг газарта үдэртөө 2 гектар сабшахын орондо 2,8—3 гектар хүрэтэр сабшана. Мүнөө тус бригадада 40-өөд шахуу колхозник, мүн аймагай предприяти, эмхи зургаануу- дай хүдэлмэрилэгшэд үбһэ ху- ряалгада эдэбхитэйгээр хабаа- далсана. Үбһэ хуряалга дээрэ ажалладаг хүдэлмэрилэгшэд һарын туршада 30 ажалта үдэр олохо гэһэн даабаритай юм. Колхозой правлени, партийна организаци эдэ хүдэлмэрилэг- шэдтэ ажалта үдэр бүхэндэнь нэмэлтэ түлбэри үбһөөр үгэ- хөөр хараалһан шиидхэбэри гарганхай. Тиихэдэ колхозой һаалишад Дамбуева, Цыдено- ва, Буданимаева, Доржие- ва, Дабаева гэгшэд үдэр бүри үбһэ хуряалгада ябалсажа, даабаряа 120—130 процент дүүргэнэ.

— Хуряагдажа, һүрилэгдэ- һэн үбһэеэ хараад үзэхэдэ- мнай, үнгэрэгшэ жэлдэ хуряа- һан үбһэнһөөмнай ехэ үбһэн энэ намагһаа абтаба. Тиихэдэ 400—450-яад гектар һайхан үбһэтэй газар һаядаа сабша- хамнай,—гэжэ колхозой үбгэд хөөрэлдэнэ.

Мүнөө сабшагдажа байгаа намагынь 4—5 үдэрэй турша- да хуряагдажа дүүрэхээр ха- раалагдана.

— Үшөөшье ехые сабшаха һэмди, теэд намаг газар аад, хур хагдатай дээрэһээ морид- томнай ехэ хүндэ болоно,—гэ- жэ үбгэн Доржиев хөөрэнэ.

Эдэнэрһээ гадна үбһэ ху- ряалга дээрэ хоёр тракторна косилка хабаадалсана. Эдэнэр намаг газарта аад, мүнөө дээ- рээ биража юумэ хэнэгүй ха.

— Намагтай газарта ороһон аад, ядад лэ гэжэ даабари дүүргэгдэнэ. Одоол сэбэр һайн газартаа гарабал шуу- юулхал байхабди,—гэжэ трак- торай ахалагша машинист В. Намжилов хөөрэнэ.

Колхозой правлени, партий- на организаци үбһэ хуряалга дээрэ ажаллажа байгшадаа ур- машуулхын зорилгоор, арбаад хоноод лэ хэгдэһэн хүдэлмэ- риин дүн гаргаха, түрүүлһэн бригадынхидтань правлениин, партийна организациин дам- жуулгын Улаан туг, нэгэ эрье хонитойгоор барюулха гэһэн шиидхэбэри гарганхай. Мүнөө хоёр бригадын гэшүүд «Хэмнай илагша ааб?» гэлсэн энэ шан- да хүртэхын түлөө үдэр үнгэр- хэ бүри шандааһанай шангые мэдүүлэн хүдэлмэрилнэ.

Иигэжэ үбһэ хуряалга дээрэ ажаллажа байгшад ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэ- жээл бэлдэхын түлөө унаһан малгайгаа абангүй ажаллана.

Б. Цыремпилов.

Республикын колхоз, совхозуудта һү һаалга тухай

1958 оной июлиин 20-ной мэдээн

Аймаг	Нёдондоной энэ үеын-хитэй сасуулхада һү һаалгын дээшэлһэниинь (процентээр)	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): Энэ оной июлиин түрүүшын 10 үдэртэ	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): Энэ оной июлиин хоёрдохи 10 хоногто	Аймаг	Нёдондоной энэ үеын-хитэй сасуулхада һү һаалгын дээшэлһэниинь (процентээр)	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): Энэ оной июлиин түрүүшын 10 үдэртэ	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): Энэ оной июлиин хоёрдохи 10 хоногто
Б.-Кударын	104,0	88	87	Тарбагатайн	88,4	60	47
Баргажанай	88,8	54	53	Ториин	102,8	47	46
Бичурын	102,4	61	59	Түнхэнэй	100,7	55	55
Зэдын	91,5	57	56	Хориин	76,7	49	46
Яруунын	69,8	51	45	Баунтын	100,0	50	50
Заиграйн	82,1	47	50	Ахын	100	16	16
Закаменай	91,9	33	32	Хойто-Байгалай	100	77	77
Иволгын	108,5	62	55	СОВХОЗУУД:			
Кабанскын	103,5	86	81	Бичурын	122	104	—
Хэжэнгын	87,3	55	52	Борьёогой	145	105	—
Кударын	104,0	68	66	Яруунын	111	64	—
Курумканай	95,5	53	52	Кяхтын	156	96	—
Кяхтын	103,7	66	61	Эрдэм	119	61	—
Мухаршэбэрэй	87,7	55	53	Сэлэнгын	118	52	—
Прибайкальска	90,1	76	76	Хориин	90	50	—
Сэлэнгын	93,5	60	53				

Киев. Украинска ССР-эй арадай ажахын түрүү дүй дүршэлэй республиканска выставкэ. **Зураг дээрэ:** хүн зон хүдөө ажахын шэнэ машинануудые хаража ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

☆ ☆

Бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ

КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй тогтоолоор урмашаһан Хориин аймагай колхозниигууд ниитынгээ адуу малда хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө шармайн оролдоно.

«Путь к коммунизму» колхозой гэшүүд аймаг соогоо түрүүлэн үбһэ хуряалгада гараа. Колхозой нуга голой сабшалан энэ жэлдэ һайнаар ургаа. Нижне-Лук гэжэ газарта гар хажууршад Семен Васильевич Куликов, Артем Афанасьевич Квашнин, Вениамин Ситников гэгшэд гурбан үдэр соо 18 гектар сабшажа, үдэр бүриингөө даабариие 130—140 процент дүүргэһэн байна. Мүн эндэ хүдэлдэг тракторна-таряан ажалай бригадынхид (бригадирынь нүхэр М. Ситников) сабшалга сомолго хоёрой хоорондо забһар гарганагүй. Эндэ 60 гаран гектар газарай үбһэн тармагдажа, 400 гаран бухал табигдаа. Үбһэ сабшалгада морин косилкашад ахадүү Иван, Иннокентий Машановтан һайнаар хүдэлнэ.

«Путь Сталина» колхозой комсомол-залуушуулай бригадын 14 гар хажууршад Буурал гэжэ газарта бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Тэдэнэр үдэр бүриингөө даабариие 120 процентһээ доошо бэшэ дүүргэнэ. Тэндэ 50 гаран гектар сабшагдаад байнхай. Социалистическэ мүрысөөндэ гар хажууршад Антон Жапов, Сергей Ефимов, Иван Жамсаранов гэгшэд түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр үдэртөө 0,4—0,5 гектар сабшана. Эндэ морин косилкашад Жимба Намсараев, Бадмацырен Цыбиков гэгшэд ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

К. Турков.

Хайран сагаа алдана

Табан жэл соо (1957 онойхитой сасуулхада 1962 оной дүүрэтэр) малайнгаа ашаг шэмые: мяхаар— гурба дахин, һүөөр—хоёр хахад да- хин, нооһоор—хоёр хахад дахин дээшэлүүлхэ гэһэн хэмжээ-ябуулга- нуудые Яруунын аймагай колхо- зууд табижа байна. КПСС-эй Центральна Комитедэй июниин Пленумэй тогтоолой гарахаһаа урид хараалагдаһан хэмжээ-ябуул- ганууд шэнээр харагдажа, иимэ ехэ түсэб, зорилгонууд табигдажа бай- гаа юм.

Эдэ жэлнүүдтэ малайнгаа ашаг шэмые иимэ ехээр дээшэлүүлхын тулада юу хэхэ хэрэгтэйб? Тон тү- рүүндэ, үбэлэй һарануудта малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл, силос бэлдэдэг болохо шухала.

Харин мүнөө аймагай колхозууд- та тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри ямараар ябажа байнаб гэжэ хара- жа үзэхэ болоо һаа, тон хангалта- гүй. Ногооной ургаса муу гэһэн шалтаг бараад, олонхи колхозууд мүнөө хүрэтэр унжагайржа, үбһэн- дөө хүсэд гараагүй байна. Июль һарын 20-һоо үнгэртэр түүбэрилэн сабшажа захалха аргагүй, ногооной ургаса тиитэрээ муу байгаа юм гү гэхэдэ, тиимэшье бэшэ. Яруунада намаг, шиигтэй сабшалангуудай ехэ тула бүри хахад һара урдуур түү- бэрилэн сабшуулхаар газарнууд нилээд байгаа. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой намагтай Шара горхон, Хүреэтэ гэжэ газар- нуудай сабшалан бүри июль һарын арбаадаар сабшажа захал- хада хамаагүй болоһон байна. Эндэ аяар 150-яад гектар үдхэн һайн ногоотой сабшалангай газар бии юм. Тэндэхи зарим хэлхы ехэ саб- шалангуудай ногоон мүнөө мориной гэдэһэндэ хүрэхэ болошонхой, саб- шуулха сагаа хүлеэгээд, миил ми- ралзан долгилжо байна. Теэд энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, тус- хайлбал, эдэ үдэрнүүдтэ колхозой түрүүлэгшын уялгые дүүргэжэ бай- һан нүхэр Морохонов, партийна организациин секретарь нүхэр Сультимов гэгшэд сабшалангай ур- гаса бүхыдөө муу гэжэ шалтаад, һайнаар ургаһан шииг намагтай га- зарнуудаа сабшажа захалангүй, һая болотор унжагайраа. Урдань үбһэндэ гараһанай һүүлээр орой- шог тээшээ бороон ехээр орожо, Шара Горхоной сабшалангуудые хуряахын аргагүй, уһа намаг боло- шодог байгаа. Эдэ наратай үдэр- нүүдтэ, хуурай байхадань эндэхи сабшалангуудайнгаа үдхэн һайн ногооe саг дары сабшажа, хуряажа абаха хэрэгтэй байгаа. Теэд энэ ушарые мэдэжэ байбашье, колхозой хүтэлбэрилэгшэд һая һаял арбаад хүнтэй звено энээн руу эльгээжэ байнхай.

Үнгэрэгшэ жэлдэ 13 мянган центнер үбһэ хуряажа, үбэлдөө тэ- жээлээр нилээд дуталдажа, малаа бэрхэтэйхэнээр ондо оруулһан дээ- рэһээ тус колхозойхид мүнөө жэлдэ 30 мянга гаран центнер үбһэ бэ- лэдхэхэ түсэб табиһан юм. Тиибэ- шье, мүнөө жэлдэ колхоз эмхидхэ- лэй элдэб дутагдалнуудһаа, задагай зайдан байһан дээрэһээ нёдондо- нойхиһоо хэдэн үдэрөөр оройтожо үбһэ хуряалгадаа гараба. Түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо үбһэ ху- ряалгада машина, техникэшье, мо- ри унаашье, хүдэлмэришэдшье хо- ло үсөөнөөр гаргагдаа. Түсэбэй ёһоор үбһэ сабшаха тракторна 4 аг- регат гаргагдаха байһан һаа, орой- доол нэгэнь гаргагдаад, үшөө нэ- гэнь эльгээгдэхэ гэжэ байна.

— Нүгөө хоёрынь гарахашье үгы ха даа. Ядаад байналди даа: хү- нүүдшье, мори унаашье, машина, техникэшье хүртэжэ үгэнэгүй,—гэ- жэ нүхэр Морохонов хөөрэнэ.

Тэрэшэлэн хоёр тракторна тар- муур гараха аад, оройдоошье үгы, 16 морин косилкын—12, 16 морин тармуурай—14 гараад байна. 120 гар хажууршад үбһэ сабшахаар ха- раалагдаһан аад, оройдоол 80 хүн гаргагдаа.

Урданайхиһаа 4—5 үдэрөөр орой- тожо, июлиин 17—18-наар үбһэ ху- ряалгада гараһан звенонууд эблэр- һээр, харгыдаа ябаһаар, сабшаха газартаа хүрэжэ, отогоо бариһаар баһа 2—3 үдэрөө үнгэргөө. Тиигээд- шье звенонууд шамдагай түргэнөөр хүдэлэнгүй, хэлхы ехэ сабшалан- гуудаа эндэ тэндэ һаял сооложо байнхай. Иигэжэ энэ колхоз хайран сагаа алдажа байна.

Мүн тэрэшэлэн нүхэр Цыдыпов түрүүлэгшэтэй «Путь социализма» колхоз ногооной ургаса муу гэһэн шалтаг бари бариһаар аяар ию- лиин 17 болгожо, түрүүшынгээ зве- нонуудые хүдөөгэй сабшалангууд руу ябуулаа. Хойто үдэрынь кол- хозой түрүүлэгшэтэй хөөрэлдэхэдэ «одоошье үбһэндөө гараа нэрэтэй болообди. Зарим звенонууднай, жэ- шээлхэдэ, Шонхоодо Чимитовэй звено Хонхи гэжэ газарта гараад сабшажа байна» гэжэ мэдүүлбэ. Колхозой центрһээ 20-ёод модоной газарта байһан энэ сабшалан зори- жо гарахадамнай, үсэгэлдэрэй га- раһан нэгэ звено харгыдаа хоноод, зарим моридоо алдажархёод, Ёнхоодо гэжэ газарай нэгэ отарын буусада һүүдэрлэжэ һууба. Саа- шаа ябажа, Хонхи гэжэ газарта ерэхэдэ, үсэгэлдэрэй хүрэжэ бууһан Чимитовэй звеногойхид хахад үдэр- һөө үнгэртэр үшөө сабшажа заха- лаадүй һуужа байба.

Энэ газарай сабшалан баһал үб- дэгтэ хүрэмэ ногоотой. Хэрбээ түр- гэнөөр сабшажа, хуряажа абаагүй хада оройн бороондо үнөөхил уһа намаг болошохо газар.

— Юрэнхыдөө гол газарнуудай- мнай ногооной ургаса муушье юм бээз. Теэд түүбэрилэн үнинэй сабша- жа захалхаар газарнууд хүдөө саб- шалангууд дээрэмнай яһала байһан юм байна. Нёдондо июлиин 13-да үбһэндөө ороо һэмди. Мүнөө хөөрсэ- гэнэлдэһөөр байтараа арбан найман болгожорхибобди. Үбһэндөө эмхи- тэйгээр орохо гэжэ үнинэй хөөрэл- дэдэг аад, үнэн гараха болоходоо хажуур тармуурнууднай дутуу, эшэ- лэгдээгүй, элдэб хэрэгсэлэй бусад зүйлнүүд дутуу дунда байшоо даа,—гэжэ звенос даагша нүхэр Чи- митов сэхэ руунь хэлэнэ.

Энэ колхоз мүнөө жэлдэ 3200 тон- но силос дараха түсэбтэй юм. Теэд оройдоол 250 тонно орохо силосэй нүхэнүүдтэй. Тиихэдэ 100 тонныг траншей малтагдаха.

— Эдээхэнээшье дүүргээ һаамнай болоо юм бэшэ гү даа. Силостэ да- раха ургамалшье үгы, ногооншье муу, нүхэнүүдые малтаха, ханалха хүнүүдшье үгы,—гэжэ колхозой тү- рүүлэгшэ һожоргүйгөөр дуугарна.

Теэд 10 тонныг орондо энэ кол- хозойхид үнеэн бүхэндөө оройдоол тонно силос дараха ушартай болоно. Шэмэтэ тэжээл иимэ багаар бэл- дээд, хайшан гэжэ һү һаалгаяа 2— 2,5 дахинаар дээшэлүүлхэнь гэ- шэб?

Аймагай бусадшье колхозуудта силосэй нүхэ, башни, траншейнүүд холо дутуу.

Мал ажал ехэтэй Эгэтэ, Үльдэр- гын колхозууд—«Победа», «Комму- низм», Карл Марксын, Кировэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд ба- һал үбһэндөө оройтожо ороод, энэ шухала хүдэлмэриие яаралгүйгөөр ябуулжа байна. Июлиин 20-ёодоор лэ үбһэ хуряалгынгаа звенонуудые хүдөөгэй холын сабшалангуудта гаргаа. Гол газарнуудайнгаа саб- шалангай ургасын муус мэдэжэ бай- гаад, шиигтэй хүдөө газарнуудай сабшалангуудые эртээнһээ сабшажа захалха ёһотой байгаа. Яруунын мя- ха-һүнэй совхоздошье үбһэ хуряал- га һайнаар ябана гэхын аргагүй.

Яруунада эртэ хюруу унажа, но- гооной түргэнөөр хагдардаг тула ай- магай колхозууд үбһэ хуряалгаяа шамдуулха тушаа яаралтай хэмжээ абаха ёһотой.

Д. Цыренжапов,
манай тусхай корреспондент.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Республикын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ Бурядай АССР-эй габьяата врач гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо тухай

Арад зоной элүүрые хамгаалха талаар габьяатай байһанайнь түлөө иимэ хүнүүдтэ Бурядай АССР-эй габьяата врач гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо:

Боянова Вера Ринчиновнада—Элүүрые хамгаалгын министр.

Бурдман Евгения Самойловнада—Тарбагатайн аймагай больницын главна врач.

Бурштейн Вера Моисеевнада—Прибайкальска аймагай Горячинска бруцеллезно больницые даагша.

Гусева Ольга Васильевнада—Арһанай-венерологическа республиканска диспансерай врач-лаборант.

Катцин Василий Васильевичта—республиканска онкологическа диспансерай врач-радиолог.

Корнакова Ульяна Григорьевнада—республиканска больницын клинико-диагностическа лабораторие даагша.

Котух Ольга Андреевнада—республиканска санитарно-эпидемиологическа станциин главна врач.

Константинова Евгения Семеновнада—Улан-Удын медицинскэ училищиин директор.

Мрозовская Анина Антоновнада—Бурядай АССР-эй социальна тэдхэмжын Министерстводэхи ВТЭК-гэй ахалагша инспектор.

Назарова Мария Георгиевнада—Улан-Удэ городой нэгэдэхи городской больницын психиатрическа отделениие даагша.

Сидорова Мария Александровнада—Улан-Удэ городой нэгэдэхи городской больницын врач.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1958 оной июлиин 18.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Республикын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Республикын арад зоной элүүрые хамгаалдаг организуудта үни удаан һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар иимэ хүнүүдые шагнаха:

Виноградова Любовь Петровна—Сэлэнгын аймагай санитарно-эпидемиологическа станциин эпидемиологой туһалагша.

Киселев Георгий Серпионович—Бурядай АССР-эй Элүүрые хамгаалгын министрын орлогшо.

Попова Наталья Семеновна—Бабушкин городой санитарно-эпидемиологическа станциин главна врач.

Протасова Нина Степановна—Заиграйн аймагай Хандагатайн участково больницые даагша.

Тактонова Маргарита Михайловна—Заиграйн аймагай Онохойн участково больницые даагша.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1958 оной июлиин 18.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Статистическэ управлениин, тэрэнэй нютагай организуудай хүдэлмэрилэгшэдые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Республикын советскэ статистикын организуудта үни удаан саг соо һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө иимэ хүнүүдые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

Дамдинов Даши Осорович— Хориин аймагтахи СССР-эй ЦСУ-гэй инспектор.

Жамбалов Даши-Нима Бальжинимаевич—Сэлэнгын аймагтахи СССР-эй ЦСУ-гэй инспектор.

Замараев Николай Николаевич—Бурядай АССР-эй Статистическэ управлениин начальник.

Каратуева Нина Ивановна—Бурядай АССР-эй Статистическэ управлениин демографи, соёл культура, элүүрые хамгаалгын статистикын секторэй экономист.

Распопова Таисия Алексеевна—Тарбагатайн аймагтахи СССР-эй ЦСУ-гэй инспектор.

Тарасова Агриппина Трофимовна—Бурядай АССР-эй Статистическэ управлениин промышленность, материальна хангалга, транспорт, хэлхээ холбооной статистикын секторэй начальник.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1958 оной июлиин 18.

Украинска ССР. Донбассай суута шахтернууд Николай Мамай Александр Кольчик хоёрой нэрые бүхы оромнай мэдэдэг. Хүдэлмэришэн бүхэнэй, халаанайнгаа нормые үдэр бүхэндэ үлүүлэн дүүргүүлхын түлөө мүрысөө Николай Мамай үүсхээ. Абтаһан нүүрһэнэй өөрынь үные али болохоор доошолуулхын түлөө мүрысөөн Чистяковско шахтын горнягуудай (Сталинска область) бригадын бригадир Александр Кольчигой үүсхэлээр дэлгэрээ юм. Энэ гайхамшагта үүсхэлыень Донбассай улам олон шахтанууд дэмжэжэ байна. Николай Мамай Александр Кольчик хоёр дүтын нүхэд юм. Тэдэнэр ходо уулзажа, ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэдэг. **Зураг дээрэ:** Социалистическэ Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Николай Мамай Александр Кольчигтой хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Бригадир Николай Мамай партиин обкомой бюро дээрэ тоособо

ЛУГАНСК, июлиин 22. (ТАСС). Июлиин 22-то партиин Луганска обкомой бюро «Северная» № 2 шахтын забойщигуудай бригадир коммунист Николай Мамайн бригадын хүдэлмэри тухай тоосоо шагнаба.

Халаанайнгаа нормые хүдэлмэришэн бүхэнэй үдэр бүри үлүүлэн дүүргэхын түлөө мүрысөө үүсхэһэн Краснодоной забойщигууд жэлэйнгээ уялгые болзорһоонь урид дүүргэә. Үдэр бүри нормоһоо гадуур 1,5 тонно нүүрһэ үгэхэбди гэжэ үгэеэ үгэһэн аад, забойщик бүхэн үнгэрһэн хахад жэлэй туршада үдэр бүри дунда жэшээгээр 3,2 тонно нүүрһэ нормоһоо гадуур малтадаг байгаа. Тэдэнэй бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой Мамай 2,5 тонно нүүрһэ малтахаб гэжэ үгэеэ үгэһэн байбашье, үдэр бүхэндэ 5,4 тонно нүүрһэ нормоһоо гадуур малтадаг байгаа. Тонно бүхэндэ 1 түхэриг 44 мүнгэн алмагдана.

Энэ бригадынхид эмхитэй гуримтайгаар, нягта наринаар ажалладаг. Эндэ нэгэшье хүн ажалһаа гээгдэжэ үзөөгүй, техническэ дүримүүд хазагайруулагдадаггүй. Забойщигууд хэдэн олон бэрхэшээлнүүдтэй ушарбашье, тэдэниие эрэлхэг зоримгойгоор дабадаг юм. Нилээд дээшэлүүлэгдэһэн нормоёошье энэ турша соо бүхы горнягууд нэгэ хахад дахин үлүүлэн дүүргэһэн байна. Мүнөө Мамайн бригада шахтынгаа эгээл хүшэр участогта хүдэлжэ байна. Гэбэшье тус бригада нормоһоо гадуур 6 эшелон нүүрһэ энэ жэлдэ малтажа гаргаад байна.

Николай Мамайн үүсхэһэн социалистическэ мүрысөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ хараалһан шиидхэбэри партиин обкомой бюро абаа.

АРАБ АРАДУУДЫЕ БОГООЛШОЛХОЁ ҺЭДЭҺЭН ИМПЕРИАЛИСТНУУДАЙ ААШАДА РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛШАД ДУРАА ГУТАНА

Америкынхидэй эзэрхэг түримхэй аашые буруушаана

Паровозно депогойхид хүдэлмэриин үдэрэй дүүрэхэтэй зэргэ цехын уужам гэр соо олоороо сугларжа, Америкын булимтарагшадай Ливанай газар дайда руу сэрэгээ оруулһые буруушааһан мигингдэ хабаадаба. КПСС-эй Бурядай обкомой секретарь нүхэр Очиров митинг дээрэ мэдээсэл хэжэ, Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи байдал тухай түмэрзамшадта хэлээ.

Удаань үгэ хэлэһэн модошо дархан Лыков америкынхидэй Ливанда сэрэгээр ороһон ябадалые буруушааха зуураа, тэдэнэрэй хэһэн хорото ябуулгые шоо үзөө. Химическэ лабораторииe даагша нүхэр Ванградскаягай трибунада гаража үгэ хэлэһэнэй удаа, депогой начальнигай орлогшо нүхэр Михник үгэ хэлээ: «1920—21 онуудта Алас Дурна зүгтэ америкынхид сэрэгээрээ орожо, манай совет арадай эрхим хүбүүдые алаа һэн» гэжэ нүхэр Михник мэдүүлээ:

Депогой комсомолшуудай зүгһөө термист Доросальский, главна инженер Есманский, котельнэ цехын мастер Сорокин гэгшэд үгэ хэлэхэдээ «Америкын эзэрхэг түримхэйнэр Ливанһаа гаража тонилхо зэргэтэй» гэһэн бүгэдэ арадай эрилтые һайшаагаа.

Депогой коллектив Ливанда булимтаран орогшодые буруушааһан тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаха зуураа, Ливанай арад зониие дэмжэжэ байһанаа мэдүүлбэ.

И. Воробьев.

Судна бүтээгшэдэй үгэ

Улан-Удын судна бүтээгшэд болон заһабарилагшадай коллектив механическа цехын главна корпус дотор сугларжа, заводой директор нүхэр Крутояренкын хэһэн мэдээсэл дууулаба. Нүхэр Крутояренко америкынхидэй Ливанай территори дээрэ сэрэгээ буулгаһан хорото ааша тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө.

Түрүүлэн үгэ хэлэһэн судна хабсаргагшадай бригадир нүхэр Карпов:—Ливанай газар дайда дээрэһээ өөһэдынгөө сэрэгые дары гаргагты гэһэн эрилтэ табигдаха ёһоороо табигдаа. Уласхоорондын ёһо гурим эбдэжэ, бусадай газар дээрэ өөрынгөө сэрэг зоргоороо оруулха эрхэ Америкын империалистнарта хэншье үгөөгүй, эб найрамдалай хэрэг хамгаалалсан, манай бригада урда урданайхиһаа бүри ехэ хүсэтэйгөөр хүдэлмэрилхэ байна,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

— Эб найрамдалда дуратай дэлхэйн бүмбэрсэгэй хүн түрэлтэн амгаланаар ажаһууха, ажаллаха ёһотой. Араб арадые хүлдөө шэрэхэ гэжэ һэдэһэн эзэрхэг түримхэйшүүлэй ааша буруу һүрэг! Ливан бэеэ даанхай гүрэн болохоороо болохо,—гэжэ түмэршэ дархан нүхэр Морозов хэлээ.

— Америкын, Англиин эзэрхэг туримхэйшүүлэй аашада манай залуушуул ехээр дураа гутана. Бидэ залуушуул Ливанай, Иорданиин арадуудай бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ жагсахабди. Өөһэдынгөө амгалан ажалаар эзэрхэг түримхэйнэртэ хатуу сохилто үгэхэбди,—гэжэ механическа цехын залуу слесарь нүхэр Шигаев хэлэбэ. Тэрэшэлэн котельщик Попов, конструктор Козырев болон бусад үгэ хэлэбэ.

Митингдэ хабаадагшад Советскэ правительствын мэдүүлгые дэмжэн, эб найрамдалда дуратай араб арадуудта добтолго хэһэн эзэрхэг түримхэйшүүлые буруушааһан тогтоол баталан абаба.

Д. Балданов.

Улан-Удын судна заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд Ливанда америкынхидай сэрэгээ оруулһые ехээр буруушааха зуураа, улам бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Иигэжэ эдэнэр эб найрамдалые ажал хэрэгээрээ бэхижүүлэлсэнэ. **Зураг дээрэ:** Даши-Нима Дамбаев ажаллажа байна. Нүхэр Дамбаев эдэ үдэрнүүдтэ даалгабаряа 200 таран процент дүүргэнэ.

З. Веснинагай фото.

„ЗНАМЯ" КОЛХОЗОЙ ҺОНИНУУД

ҺААЛИШАДТА НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭ[РИ]

«Знамя» колхозой правле[ни] һү һаалгаар һаалишадай июнь [са]рын социалистическэ мүрысөөн[эй] дүн гаргаа. Үнгэрэгшэ һарада үн[ээ] бүриһөө 193 литр һү һааһан за[л] һаалишан Екатерина Грешило[ва] колхозой һаалишадай дунда түр[үү] һуури эзэлбэ. Удаадахи һууринуу[д] дыень үнеэн бүхэнһөө 180—1[..] литр һү һааһан Н. Осипова, Илюхина гэгшэд эзэлбэд.

Хэрбээ колхозой һаалишад ин[ее] соо үдэр бүхэндэ һү тушаан аб[а]гын пунктда 1150 литр һү оруу[л]жа байһан һаа, энэ һарын [...] рүүшын 10 хоногой һаали үдэр [бү]хэндэ 100-һаа дээшэ литрээр [...] мэһэн байна. Тэрэшэлэн һаалиш[ад] Грешилова, Осипова болон бу[сад] үнеэн бүхэнһөө үдэр соо 10—[..] литр һү һаана.

Һү һаалгаяа дээшэлүүлжэ, [...]рынгаа даабари дүүргэһэнэйнгөө [тү]лөө колхозой һаалишад, мал а[ж]лагшад нэмэлтэ түлбэрпдөө мү[н] абаба.

ХОНИН БҮРИҺӨӨ 4 КИЛОГРАММ[...] НООҺО

Колхоз хониной нооһо хайшала[л]гые тогтоогдоһон болзортонь дүүрг[э]бэ. Тиигэжэ абаһан бүхы нооһо[о] гүрэндэ сүм тушаагаа. Колхоз[ой] хуушанай хонишон Нефед Вороб[ье]вой даадаг отара нооһо хайшалга[да] һайн үрэ дүн харуулаа. Энэ ота[ра] 397 хониһоо 15 центнер 75 ки[ло]грамм нооһо абаа гэхэ гү, хонин [бү]риһөө дунда зэргээр 4 килогра[мм] нарибтар нооһо хайшалба.

— Нёдондо манай отара му[у] жэлэйхинөө бага нооһо абаа һэн,—гэжэ хонишод хөөрэлдэнэ. —Ноо[һо] хайшалаагые бэлэдхэл һайнтайга[ар] угтаабди. Хонидой һайн тамир[...] байһан дээрэһээнь нооһон гээгд[э]гүй.

А. Цыдыповэй, В. Найданов[э]й отаранууд илангаяа ехэ нооһ[о] хайшалаа.

БАРИЛГА ҮРГЭНӨӨР ЭРХИЛЭГДЭ[НЭ]

Колхозой гол һуурин—Ком[со]мольское тосхон жэл ерэхэ ту[ам] болбосон тухалтэй болгогдожо б[ай]на. Үргэн ута гудамжадань байр[а] болон шэнэ гэрнүүд, тосхоной [...] хаар мал ажалай болон ажахын б[а]рилганууд бодхоогдоно.

Дүршэл ехэтэй бригадир нү[...] Карбышевагай хүтэлбэрилдэг барил[га]шадай бригада ехэ хүдэлмэри хэ[...] Жэлэй эхинһээ хойшо колхоздо 1[..] ухарэй байха типовой байра бари[г]даа. Мүн гахайн, поршоонхын ба[...]рануud баригдажа байха юм.

Барилгашад богони болзор [...] электростанци барижа дүүргээ. М[ү]нөө Ильичын лампочка һарууль г[э]рэлээ яларуулна. Мүн мал ажал[ай] гурбан байра һаяар электричест[во]той болгогдохонь. Гадна, долоон [жэ]лэй һургуулиин байшан баригда[жа] дүүргэгдэхэ дүтэлөө. 100 хү[н] һууритай клуб баригдажа эхила[а]хэй.

Мүнөө жэл колхоз малшадай б[ай]ха байрын 3 гэр болон бусадые [ба]риха байна. Барилга дээрэ колх[оз]нигууд Прохоров, Шевляков, Мак[си]мов болон бусад һайнаар ажалла[жа] даалгабаряа 160—180 процент [...]рэтэр дүүргэнэ.

Яруна.

В. Байбородин.

Партиин горком, райкомуудай инструкторнуудай үүргэ дээшэлүүлхэ

Һаяхан КПСС-эй областной комитедтэ партиин городской, районно комитедүүдэй инструкторнуудай семинар боложо, тэндэ сугларагшад бэе бэеынгээ хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаа. Һүүлээрнь «КПСС-эй горком, райкомуудай инструкторнуудай үүргэ дээшэлүүлхэ тухай» гэһэн тогтоол КПСС-эй обкомой бюро абаа. Энэ тогтоол соо инструкторнуудай хүдэлмэриин һайн талые тэмдэглэхэтэй хамта нилээд олон дутагдалнууд элирүүлэгдэжэ, партиин городской, районно комитедүүдэй инструкторнуудай ажал хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаһан байна.

КПСС-эй городской, районно комитедүүд болон эхин партийна организацинуудай, мүн ажалша олониитын хоорондохи холбоо барисаа бэхижүүлхэ, ажалшадые политическэ талаарнь эмхидхэхэ хүдэлмэриие һүүлэй жэлнүүдтэ инструкторнууд нилээд һайнаар дүүргэдэг болоо гэжэ дүй дүршэл харуулна.

Хэдэн жэлэй урда тээ партийна организуудта ёһо тэдыгээр, нобшо хойрогоор хүдэлхэ ябадалай нилээд дайралдадаг, хооһон хубхай үгэ хэлэлгын олоор болодог байхада инструкторай үүргэ тон бага байһан юм. Тэрэ үедэ инструктор элдэб саарһа бэшэдэг, телефоной хажууда саг үргэлжэ һуудаг, партийна эхин организацинуудта хонходожо, хөөрэлдэдэг хүн байгаа. Һүүлэй үедэ партийна организууд эмхидхэлэй хүдэлмэридэ анхаралаа ехээр хандуулдаг боложо, предприяти, колхоз, эмхи зургаануудай хүдэлмэриие урданайхиһаа һайнаар мэдэдэг болоо. Мүн тэрээнтэй хамта инструкторайшье хүдэлмэри һайжаржа, тэрэнэй үүргэ, харюусалгань дээшэлһэн байна.

КПСС-эй Бичурын айкомой инструкторнууд ехэ хүдэлмэри ябуулна. Жэшээнь, энэ айкомой инструктор нүхэр Новокрещенных коммунистнуудай, партийна эдэбхитэдэй, колхознигуудай дунда ехэ хүндэтэй юм. Хүдөө нютагуудта эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха, партийна шиидхэбэринүүдые дүүргүүлхэ хэрэгтэ тэрэ гол анхаралаа хандуулдаг. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци ниитын мал ажал хүгжөөлгэдэ ёһотой анхарал хандуулнагүй гэжэ нүхэр Новокрещенных элирүүлһэн байна. Тэрэ колхоздо малай харууһан муу, малай фермэнүүдтэ ёһотой гурим журам үгы, малай тоо бүридхэл хайша хэрэг табигданхай, тэрэнэй ашаг шэмэ бага байгаа. Малшадай дунда политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдадаг, социалистическэ мүрысөөн ёһотой һайнаар дэлгэрүүлэгдэдэггүй һэн. Айкомой инструктор эдэ дутагдалнуудые элирүүлээд орхёо бэшэ, харин тэдэниие усадхахын түлөө тэрэ дороо эдэбхитэй ябуулга хэжэ эхилһэн юм. Нүхэр Новокрещенных партийна организациин секретарьтай хамта һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, агитаторнуудай семинар үнгэргөө, мүн хүдөөгэй интеллигенциие хабаадуулан лекци, элидхэлнүүдые уншуулаа. Нүхэр Новокрещенных өөрөө колхознигуудта хэдэн элидхэл хээ. Мүнөө үедэ тус колхозой мал ажал нилээд һайжаранхай. Һаяхан нүхэр Новокрещенных һайн хүдэлмэрилэгшэ байһан дээрэһээ аймагай томо колхозуудай нэгэндэ эльгээгдэжэ, партийна организациин секретаряар һунгагдаба. Тэрэшэлэн энэ айкомой инструкторнууд нүхэд Фалилеев, Ветошников гэгшэд мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. КПСС-эй айкомой секретарьнууд инструкторнуудтай байд гээд лэ хөөрэлдэдэг, партиин дээдэ организуудай шиидхэбэринүүдтэй танилсуулдаг, мүн ажал хүдэлмэрээ һайжаруулхадань, политическэ мэргэжэлээ дээшэлүүлхэдэнь туһалдаг байха юм. Айкомой хоёр инструктор хүдөө ажахын техникум заочноор дүүргээ, тиихэдэ нэгэ инструкторынь заочноор институтда һуража байнхай.

КПСС-эй Железнодорожно райкомой инструкторнууд урдань партийна эхин организацинуудта ошоходоо, гансал «өөһэдынгөө» асуудалнуудаар һонирходог байгаа. Эмхидхэлэй таһагайхид парти доторой асуудалнуудаар, пропаганда, агитациин таһагай инструкторнууд политическэ һуралсалаар гэхэ мэтэ һонирходог байгаа. Промышленно-транспортна таһагай инструкторнууд гансал ажахын асуудал тухай һонирходог байһан юм. Мүнөө райкомой инструктор бүхэндэ (тэрэнэй бэлэдхэлэй, зэргээр) хэдэн партийна организацинууд даалгагдажа, энэ инструктор партийна, ажахын хүдэлмэриин бүхы асуудалнуудые һонирходог болонхой. Иигэжэ хүдэлхэдэ, райкомой аппарадай ажал ябуулга һайжаржа, партийна эхин организацинуудтай тэрэ урданайхиһаа нягта холбоотой болоһон байна. Райкомой инструкторнууд нүхэд Белоусов, Солуянов, Терещенко болон Прозоров гэгшэд бидэнэр предприятинуудтахи байдалые һайн мэдэдэг, тиигээд ажал хүдэлмэрээ урданайхидаа орходоо тодорхойгоор ябуулдаг болонхойбди гэжэ хэлэдэг. Райкомой секретарьнууд инструкторнуудай дохёо тэмдэгүүдтэ, дурадхалнуудта анхаралтайгаар хандажа, партийна, ажахын хүдэлмэриин асуудалнуудые шиидхэхэдээ тэдээнтэй зүбшэдэг.

Мүн бусад райком, горкомуудай инструкторнууд ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Гэхэтэй хамта, инструкторнуудай ажал хүдэлмэридэ, райкомуудай, горкомуудай секретарьнарай зүгһөө тэдэниие хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ нилээд ехэ дутагдалнууд үзэгдэнэ. Эдэ ямар дутагдалнууд бэ гэхэдэ, хэдэн райком, горкомуудта инструкторнуудай дүүргэдэг үүргэ бага байһаар, тэдэнэй олонхидынь хэхэ ёһотой хүдэлмэрээ һайнаар хэжэ бирадаггүй, ёһотой политическэ эмхидхэлшэд боложо шадаагүй, партийна эхин организацинуудта шухала хэрэгтэй туһаламжа үзүүлдэггүй, предприяти, колхоз, эмхи зургаануудай хүдэлмэриин ехэ дутагдалнуудые заримдаа обёордоггүй байха юм. Партиин райком, горкомуудта хаража үзэхөөр шухала удхашанартай, томо асуудалнуудые инструкторнууд үсөөн табидаг, партийна комитедүүдэй пленумүүдтэ, эдэбхитэдэй суглаануудта үгэ хэлэдэггүй шахуу байха юм. Олон айком, горкомуудай нэгэдэхи секретарьнууд инструкторнуудай хүдэлмэридэ ёһотой анхарал хандуулдаггүй, тэдээндэ заабари захяа багаар үгэдэг, тэдээнтэй хаа яал зүбшэдэг, тэдэнэй оруулһан боломоор дурадхалнуудые заримдаа дэмжэдэггүй, инструкторнуудай политическэ, теоретическэ бэлэдхэл, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ гэжэ оролдодоггүй байна.

КПСС-эй зарим райкомууд инструкторнуудые шэлэн олоходоо нилээд ехэ алдуу гаргадаг, ажал хүдэлмэри дээрэ бэеэ харуулаагүй, саашадаа һайжарха хараагүй, һула, зоной дунда хүндэгүй хүнүүдые инструкторнууд болгодог байна. Жэшээнь, партиин Сэлэнгын айком байгша оной февральда нүхэр Сампиловые айкомой инструктораар баталһан аад, хоёр һара үнгэрөөд байхада, юушье хэжэ шадахагүй байһан дээрэһээнь ажалһаань гаргаха баатай болоо һэн. КПСС-эй Яруунын айком нүхэр Бадмацыреновые инструктор болгожо абаа. Теэд энэ хүн урдань арадай судья байхадаа муугаар хүдэлдэг байһан, гадна партийна жаяг заршам эбдэһэнэйнгээ түлөө шангаар хэһээгдэһэн байгаа. Курумканай айком богонихон сагай туршада айко[мой] инструктор нүхэр Гармаевые [...]бэн ажалда оруулаа, тиихэдэ [нү]хэр Гармаев нэгэ тушаалда 3—4 [һа]раһаа дээшэ хүдэлдэггүй бай[һан]. Инструкторнуудые шэлэн абаха[даа] дэлмэридэ алдуугай гаргагда[даг] инструкторнуудай дунда хү[...] жүүлгын хүдэлмэриин һулаар я[буу]лагдадаг дээрэһээ инструктор[нууд] нэгэ газартаа удаан тогтожо хү[дэл]дэггүй, саг үргэлжэ һэлгэжэ бай[на]. Энэнь дүй дүршэлтэй инструк[тор]нуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ [...] һаад тойбо татана. Гансал үнгэ[рэг]шэ жэлэй туршада инструктор[нуу]дай 34 процентһээ ехэнхинь һэл[гэг]дээ. Зэдын, Иволгын, Яруунын, [Хо]риин болон бусад хэдэн айком[уу]д инструкторнуудаа илангаяа о[лоор] һэлгүүлһэн байха юм.

КПСС-эй горком, райкому[удай] инструкторнуудай юрэнхы бэлэ[дхэ]лынь муу, тэдэнэй хахадынь [...] хуу дунда һургуулитай болоо[д], харин зариманиинь эхин һургу[ули] дүүргэһэн аад, хүдэлжэ байха [юм]. Партиин Хориин, Закаменай, Ку[...]рын, Хойто-Байгалай, Баунт[ай], Прибайкальска айкомуудта ду[нда] һургуулитай нэгэшье инструк[тор] үгы. Промышленность, хүдөө а[жа]хыгаар мэргэжэһэн хүнүүд инстр[ук]торнуудай дунда тон үсөөн дайр[ал]дадаг. Гэхэтэй хамта, инструкт[ор]нуудые һургаха, тодорхой эконо[мик]ко тэдээндэ шудалуулха хэр[эг]тэ ёһотой анхарал табигданагүй.

Партиин Зэдын айкомой инстр[ук]торнууд нүхэд Григорьева, Ох[...]на, Бадмаева гэгшэд айкомдоо [һуу]гаад лэ хүдөө гарадаггүй гэжэ [хэ]лэжэ болохогүй. Тэдэнэр колхоз[уу]та хододоо гаража, тэндэ уд[...]

Ухибүүдые машинын аюулһаа аршалха

Манай республикада ашаанай, ...гэн машинанууд жэлһээ жэлдэ ...шоржо, тосхон, городой үйлсэ...дээр хойно хойноһоо һүндэлдэ... байдаг. Машинын шофёрнууд, ...ан хүнүүд аюулда орохогүйн ...а үйлсөөр ябалгын журам нари...р сахиха зэргэтэй. Энэ журамые ...эдэг хүнүүдэй үшөө бии байһа...нь гэмшэлтэй. Энээнһээ боложо ...эб аюул болодог байна.

...нхарал багатай дээрэһээ илан...а үхибүүд гэмтэдэг. Үйлсөөр ...ха журам эбдэдхэнь аюултай ... гэжэ мэдэдэггүй дээрэһээ ухи...д машинада аһалдадаг, үйлсын ...да наадажа байдаг юм.

...лан-Удын нэгэ гэрэй хажууда ...эг үхибүүд наадажа байба. ...йматай Володя бартаагаар га...шаа гүйжэ үйлсэдэ гараба. Энэ ...э үйлсөөр ябаһан машинын шо...р хүбүүе обёороод, хажуу тээ...нь, бахана мүргэтэрнь, маши...а залажа үрдибэ. Энээнһээ бэр...эй ушарнууд үсөөн бэшэ үзэг...дэг. Үнгэрэгшэ үбэл арбатай Ва... Смолин үйлсэдэ конькигаар һол...ржо ябатараа ашаанай машина... аһалдаад унахадаа, хойто мөөр...д доро орошоо һэн. Хэрбээ үйл...н ябадалай журамые тэдэнэй эб...эгүй һаань, аюул болохогүй бай...а.

...ургуули болон түрэлхид энээн ...кай үхибүүдтэ ходо хөөрэжэ, ойл...лжа байха ёһотой. Һүүлэй үедэ ...эн тушаа һургуулинууд ашагүй ...дэлмэри ябуулна. Классай хүтэл...билэгшэ, пионервожатанууд үхи...үдтэй хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Гэбэ...е, зарим һургуулинуудта энээндэ ...харал хандуулагданагүй.

...Энээндэ түрэлхид багаар хабаа...улагдана. Үхибүүдтэеэ газаагуур ...ахадаа эхэ, эсэгэнэрынь үйлсэдэ ...алгын журамые бодото жэшээ ...рэ хөөрэжэ үгэхэ, яажа зүбөөр ...лсые хүндэлэн гараха тухай хэ...хэ зэргэтэй. Миин лэ наринаар ...агты гэхэ мэтэ заабариһаа өөд... үрэ гарахагүй.

...Үхибүүдтэй хөөрэлдэхэдөө гансал ...улта ушарнуудта тогтоһоной хэ...эгүй. Үйлсын журам эбдэхэдэ ямар аюултайб гэжэ тэдэ мэдэжэ абаг лэ, харин үйлсэдэ гарахаяа айдаг болишобол муу бшуу. Айдаг байбал аюулда химдаар орожо болохо. Зарим аюул юун дээрэһээ гаранаб гэжэ үхибүүдтэ ойлгуулха шухала.

Үхибүүдэй дунда таранхай хооһон «баатаршалга» гээшые элирүүлхэ ёһотойбди. Манай орондо зүрхэтэй хүнүүд хэрэгтэй. Теэд машинада аһаха, урдуурнь харайжа гараха гэхэ мэтэ «баатаршалганууд» аюулһаа ондоо юушье гаргахагүй.

Ехэшүүлдээ орходоо бишыхан үхибүүд үйлсэдэ гарахадаа үлүүгээр айдаг, үйлсэ хүндэлэн гарахынгаа урда удаан зүрхэлжэ байдаг юм. Тиигээд харгы харайжа ябатараа машина харажархибал хайшаашье гүйхэеэ мэдэдэггүй. Тиимэ үхибүүдые айхаяа болиторнь, харгы хүндэлэн хүтэлжэ гаража һургаха шухала.

Һая һургуулида орогшодые түрүүшээр харгыень олгожо, хүтэлжэ абаашажа үгэхэдэ һайн. Ехэшүүлэй жэшээ үхибүүдтэ туһатай. Зарим түрэлхид үйлсын ябадалай журам өөһэдөө эбдэнэ. Үхибүүдээ тэдэ шэрэн шахуу үйлсэ хүндэлэн гарадаг.

Үйлсэдэ тоомоо таһаржа байһан үхибүүдые наһатайшуул хоридоггүй, үйлсэ гаргалсадаггүй. Нэгэтэ хоёр багашуул үйлсын дунда наадажа эхилээд, машина тухай мартажархиба. Дүтэ ябаһан хүнүүд энээниие харабашье, хорилто хээгүй. Энэ хадаа гансашье милициин хүдэлмэрилэгшэдэй хэрэг бэшэ, бүхы советскэ гражданинуудай нангин уялга мүн.

Гэрэйнгээ дэргэдэ һонирхолтойгоор наадахыень, сэнгэхыень түрэлхидынь оролдобол, эмхидхэжэ шадаха. Бидэнэр совет оронойнгоо бүхы үхибүүдэй элүүр энхэ байхын түлөө оролдохо ёһотойбди.

В. Срибный,
БурАССР-эй гүрэнэй автоинспекциин начальник.

Хонидой үрэжүүлгые удаарууулна

Гол түлэб мал ажалтай Закаменай аймагай колхозууд байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 140-һөө үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ уялга абаһан юм. Энээниие дүүргэхын тулада үбэл эртэ хурьгалһан эхэ хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ аргатай байгаа. Теэд аймаг дотор хахад жэлэй туршада 100 эхэ хонин бүриһөө ойролоол 55 хурьган абтаад байнхай. Энээнһээ үшөөшье үсөөн хурьга абаһан колхозууд бии. Жэшээлхэдэ, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 100 хониннһоо 27 хурьга, «Коммунизмын зам»—43, «Коммунизм»—42 хурьга абаад байна. Иимэ ехэ гээгдэлдэ ороһон эдэ колхозууд мүнөө хонидые ороондо оруулха хүдэлмэриие тон хангалтагүйгөөр ябуулна. Энэ жэлдэ аймаг соо бүхыдөө 9400 хонин искусственна аргаар ороондо оруулагдаха түсэбтэй аад, ойролоол 4 мянган хонин үрэжүүлэгдэжэ, тэрээнэй 1700-нь искусственна аргаар үрэжүүлэгдээ.

900 хони үрэжүүлхэ түсэбтэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ойролоол 100-гаад хони ороондо оруулаахай. Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэри эндэ тон муугаар ябуулагдана. Колхозой техник-үрэжүүлэгшэ Гомбо Юможапов «хониднай отогүй байна» гэжэ шалтаг барьяад, үдэшэ үглөөнэй һэрюуе хэрэглэнэгүй, үрэжүүлгынгээ хүдэлмэри зогсоожорхинхой. Июлиин 14-дэ хонидые үрэжүүлхэдэ таатай зохид. һэрюун үдэр нүхэр Юможаповай агнуурида гаража ябахыень хүнүүд хаража, бусааһан байна. Иимэ харюусалгагүй хүндэ шухала хүдэлмэриие даалгажархёод, колхозой хүтэлбэрилэгшэд һанаа амархан һуужа байна.

Колхоз дотор ветеринарна болон зоотехническэ мэргэжэлтэй хүнүүд яһала олон. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Щербаков өөрөөшье ветеринарна врач мэргэжэлтэй байха юм. Мүн колхоздо ветеринарна тусхай пунктшье бии. Тиимэһээ артелиинхид мал ажалаа научна үндэһөөр эрхилхэ дүүрэн аргатай байна бшуу. Теэд эндэхид эртынгээ хурьгадые эхэһээнь һалгаагаагүй, хонидые ороондо оруулха болоходоо зоотехник нүхэр Маланов хурьгадаа илгааб гэжэ сүлөөгүй ябаха юм.

Мүнөө болотор хурьгатаяа ябаһан хонидынь хэзээ ороондо орохо юм гэжэ эндэхи хүтэлбэрилэгшэдһөө шангаар асуумаар болонхой.

Тиихэдэ ажал хүдэлмэридөө өөрынгөө анхарал оролдолго бодотоор гаргадаг, колхозой түрүү хонишон Цыбикжап Будаев 100 эхэ хонин бүриһөө 114 хурьга абаад байна. Энэ хонишоной жэшээгээр хонин һүрэгөө тобир тарган ондо оруулжа, абтаһан түлөө гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ, эхэ хонидоо хаһа сагтань ороондо оруулбал, 100 эхэ хониннһоо 140 хурьга абаха уялгын дүүргэгдэхэнь лабтай.

Хонидые һайн үүлтэрэй, шэлэмэл хусануудай үрөөр үрэжүүлжэ, хонидоо гол түлэб нарин, нарибтар ноонһотой болгохын, хонидоо олошоруулха уялгаяа эрхимээр дүүргэхын түлөө аймагай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд бүхы хэмжээ дары абаха зэргэтэй.

Д. Аюшеев, манай корр.

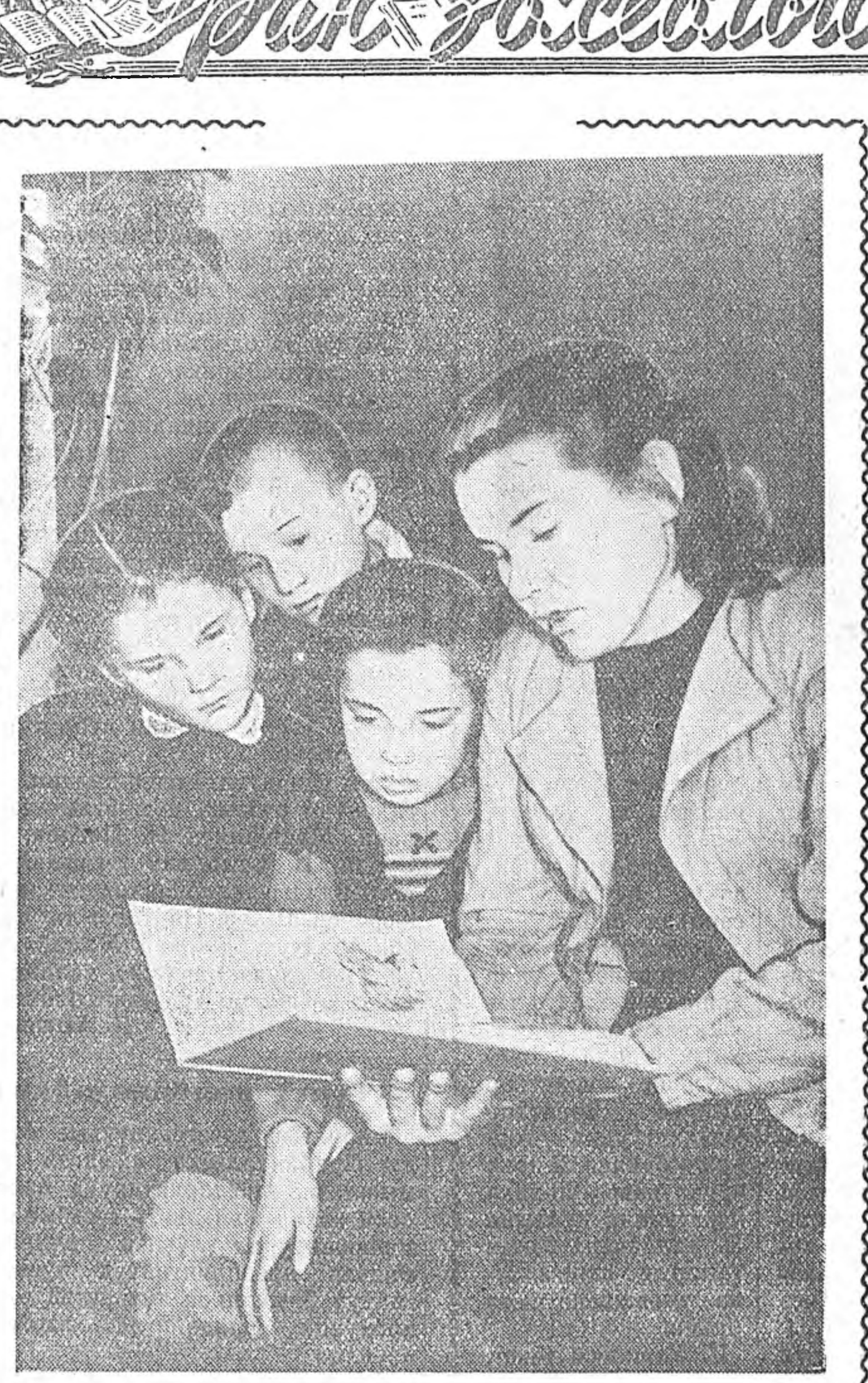
Республикын колхоз, совхозуудта пар хахалалга болон шэнэ газар элдүүрилгэ тухай

1958 оной июлиин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Бүхыдөө пар хахалагдаһаниинь	Тэрэ тоодо парай нэгэ дахин элдүүрилэгдэһэниинь	Шэнэ, залууг газарай хахалагдаһаниинь	Аймаг	Бүхыдөө пар хахалагдаһаниинь	Тэрэ тоодо парай нэгэ дахин элдүүрилэгдэһэниинь	Шэнэ, залууг газарай хахалагдаһаниинь
...Кударын	88,5	74,2	15,8	Прибайкалиин	74,9	59,5	—
...ргажанай	71,7	47,0	18,8	Хойто-Байгалай	—	—	—
...унтын	58,7	34,1	—	Сэлэнгын	69,8	62,7	21,0
...чурын	96,3	65,9	31,4	Тарбагатайн	39,2	29,3	10,5
...дын	69,6	20,3	40,1	Ториин	63,9	92,0	15,0
...руунын	73,6	68,9	12,4	Түнхэнэй	60,6	59,3	68,7
...аиграйн	66,8	85,7	14,9	Хориин	69,8	19,3	14,9
...каменай	41,1	44,3	2,0	СОВХОЗУУД:			
...волгын	62,8	21,1	2,6				
...абанскын	53,6	67,9	9,8	Бичурын	91,7	100,0	57,2
...жэнгын	65,2	70,5	61,3	Борьёогой	100,0	39,4	—
...ударын	99,9	14,7	12,1	Яруунын	62,6	80,1	35,5
...румканай	54,9	16,3	21,1	Кяхтын	89,5	74,0	—
...яхтын	73,4	36,1	—	Сэлэнгын	82,6	12,6	5,2
...ухаршэбэрэй	96,4	76,4	2,4	Хориин	73,4	38,4	62,0
...хын	—	—	—	«Эрдэм»	77,8	59,6	15,8

Уран зохёолой булан

— Шагнагты, үхибүүд, иимэ һайхан шүлэгые...
А. Мантаевай фотоэтюд.

Ц. НОМТОЕВ

Холо ниидэхэ хараасгайнуудта

Ульдэргын дунда һургуули дүүргэгшэдтэ зорюулагдаба

Даляа хүсэжэ,
Дайдын ууужамые шэртэн,
Элдин уурхайнгаа
Эрмэг дээрэ һууналта.

Үглөөгүүр ниидэхэдээ
Үргэн дайдаараа элихэлтэ.
Уужам харгы
Олон ажалда угтуулхалта.

Эрдэмэй үрэһэ
Эблүүлэн танаа дэгжээһэн,
Урин сэдьхэлтэн
Уяран баярлан һуунад лэ.

Уурхайнгаа зосоо
Уралан элээһэн тэмдэгтнай

Аляа танай
Аяг зангые һануулхал.

Үндэгэн байхадатнай
Үргэн тэжээгшэдые һанагты,
Дальбараа байхадатнай
Дахуулан хүгжөөгшэдые
хүндэлэгты.

Ашата тэдэнэй
Аман захяа бү мартагты.
Сэсэн ниидэлгээр
Сэдьхэл һанаагынь
урмашуулагты.

Эрдэмэй хүлэг
Эмээллэн, хазаарлан дэлигты.
Ажалай хэшэг
Амасан, жарган шуумайгты!

Зүрхэм эрьешоо...

(Зэдэ нютагта дуулагдадаг дуун)

Улаан торгон пулаадта
Уһан дүхии шэнгэшоо,
Уужам Зэдэ нютагта
Ухаан зүрхэм эрьешоо.

Харал торгон пулаадта
Хангалтай дүхии шэнгэшоо,
Хабтагай Зэдэ нютагта
Халуун зүрхэм эрьешоо.

Н. Цыбенов бэшэжэ абаба.

А. ЖАМБАЛДОРЖИЕВ

Сэрэгшын шүлэгүүдһээ

1. УЛААН ПАРТИЗАНУУДТАЙ УУЛЗАЛГА

Номин сэнхир Байгалайм үмэнэ
Номгон одод дээрэм шэшэрнэ,
Хүлһэн хужардал һугадам үлэнэ,
Хүндэ сабхиһаам шабар сэсэрнэ.

Улаалзайн һалбарһан добын хаяада
Улаан партизануудай хүшөө сайна.
Сэгээн үүрэй задарһан туяада
Сэрэгшэ бидэниие угтан байна.

«Дабаа дабан уужам талаар
Дабшаа урагшаа дивизи» гэһэн
Урданай дууе урмашан татаад,
Уярһан нюдэдтэм —
амаршалгын гэрэл.

Тэмсэлтэй шуһаар ягааршоо
улаалзай,
Тэнгэриин сэлмэг ямар гайхалтайб.
Тиимэл хадагь мүнөө уулзалайб.
Тэрэнгитэ дайдам уяран шамтай.

Хүндэ сабхиһаам шүүдэр сэсэрнэ,
Хүйтэ мэдэнгүй замаа дабанаб.
Бээрэһэн одод дээрэм шэшэрнэ
Би теэд урматай ябанаб.

2. ЗУНАЙ ҺҮНИ

Зунай һүниин түмэн одод элихэн
лэ—
Зуралзан унажа тэнгэри һиилэнэ—
Хон жэн номгон байдал эхилэн,
Хоншуу сэсэгэй үнэртэй киилэнэ.

...Гүбэйн хаяае шоройгоор бүһэлһэн
Гүнзэгы окопой оёорто хэбтэнэм.
Шабын түмэр хаалта һэтэлэн,
Шанга сохилто «дайсанда»
бэлдэнэм.

Түрэл газараа тэбэрин унажа,
Түргэ түргэн мүлхин дабхина.
Шабагүй һомоной утаан тунажа,
Шадал соогоо нүхэдөө ахинам.

Ногоон ракетэ өөдөө дэгдэжэ,
Номгон байдал саг зуур эхилнэ.
«Дайсадаа» саашань намнан
үлдэжэ,
Дахин окоп соо байраяа бэхинэб.

Зунай һүниин одод шэнгэн лэ
Зуралзан унажа тэнгэри һиилэнэ.
Оройтоһон зүгынүүд һомон шэнги
лэ
Орой дээгүүрни һиинан ниидэнэ.

3. НЭРШҮҮ ХОТО

„Шилка, Нерчинск аймшагтай бэшэ—„ (урданай дууһаа)

Нэршүү хото, сүлэлгын
хото
Нэрыш дуулаа һэм багаһаа ходо...
Сэнхир мүрэн, Шилка мүрэн,
Шинии ногоон эрье хүрэн,

Уй гашуудалай нёлбоһоор зайлаһан
Урданай дуунай удха ойлгооб.
Үндэр хүсэлэй долгёо хайлаһан
Үнэншэ зоной сэдьхэл золгооб.

Хаанай хатуу түрмэ байхадаа
Хаанаа дарадаг һэмши эрхэ сүлөө...
Гэшхэжэ ябаһан энэ дайдадаа
Гэнжын ханхинаа дууланагүйб
мүнөө

Сүхэ, Ононой зоригто зоной
Сүлөөтэ дуунай аялга шагнанаб.
Шилка мүрэн, Нэршүү танай
Шэнэ үдэрөөр маңдахые харанаб.

Урданай дуунай уй гашуудал
Унтарһан дэндэл барагдан нүхөөд.
Байгалай саанахи зоной сууда
Баяр жаргалынь
халяа лэ мүнөө,

Сэнхир мүрэн, Шилка мүрэн,
Шинии ногоон эрье хүрэн.
Нэршүү хото, жаргалай хото
Нэрыш дурданаб мүнөө ходо.

Архи арбан гурбан жолоотой

Архиин халуун
Ажалда харша.
Архинша хүнүүд
Арадта харша.

...йдаг. Гэбэшье, колхоздо байхадаа ...жал хүдэлмэри хэжэ байһан хү...үдтэй хүдэлмэри ябуулдаггүй, ...гэжэ гол уялгаяа һайнаар дүүр...дэггүй байха юм. Жэшээнь, ай...мдошье, аймгүйсэдкомдошье, кол...зуудай правлениинүүдтэ, парторга...зациин бюродо һү һаалга тухай ...до хөөрэлдөөн боложо байдаг. ...ээд малай гүүртэнүүдтэ ёһотой ху...лмэри ябуулагдаагүй. Һүүлэй үе ...рэтэр һаалишадта үгтэһэн даал...бари тэдээндэ өөһэдтэнь дуул...гдаагүй, һүнэй орошо гарашын ...о бүридхэл муугаар табигданхай ...айгаа. Айкомой инструкторнууд ...үртэнүүдтэ хүрэдэггүй, тэндэ арай ...жэ ошоошье һаа, ажал хүдэлмэ...итэйнь ёһотой һайнаар танилса...ггүй байба. Аймагай зарим кол...зой хүтэлбэрилэгшэд һү гүрэндэ ...шааха, худалдаха түсэб дүүргэхэ ...рэгтэ харюусалгагүйгөөр ханда...а, хахад жэлэй түсэбые дүүргүүл...э шадаагүй. Гэхэтэй хамта, кол...зой доторой хэрэглэмжэдэ ехэ ...н гаргашалагдаһан байгаа. Тии...бэшье һаань, айкомой инст...укторнууд эдэ бүгэдые хайхараа...үй. Харин энэнь бодото дээрээ юун ...олоноб гэхэдэ, гүрэндэ харша ...бадал, һү бэлэдхэхэ хэрэгтэ ха...ирхайгаар хандаһан хэрэг болоно.

Инструкторнуудые шэлэн оложо, ...үжүүлхэ хүдэлмэри һайжа...уулхыень, ажахын-политическэ зо...плгонуудые шиидхэлгэдэ инструк...орнуудай үүргэ, харюусалга али ...олохоор дээшэлүүлхыень КПСС-эй ...бкомой бюро партиин горком, рай...омуудһаа эрибэ.

Горком, райкомуудай нэгэдэхи ...екретарьнар өөһэдөө инструктор...нуудай хүдэлмэридэ үдэр бүри анхаралаа табижа байха, тэдээндэ саг үргэлжэ туһаламжа үзүүлжэ байха, тэдээнэй үмэнэ шанга эрилтэ табидаг болохо ёһотой. Инструкторнуудай бэе бэсынгээ дүй дүршэл халан абалсахын тулада тэдэниие байд гээд лэ суглуулжа байха, хэһэн хүдэлмэри тухайнь хөөрүүлхэ, тэдээнтэй зүбшэхэ, тэдэнэй оруулһан дурадхалнуудые дэмжэхэ шухала. Инструкторнуудай политическэ, теоретическэ хэмжээс, мэргэжэлыень һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой. Экономическа конференцинүүдэй, һургуули, семинарнуудай хүдэлмэридэ тэдэниие эдэбхитэйгээр хабаадуулха, түрүү предприяти, колхозуудта аяншалга хэхэ, мүн дунда, дээдэ һургуулинуудта инструкторнуудые заочноор һургаха шухала. Ойрын 2—3 жэлэй туршада КПСС-эй райком, горкомуудта инструкторнуудаар ядахын сагта дунда һургуулитай, илангаяа тусхай дунда һургуулитай коммунистнууд хүдэлдэг болоод байха зэргэтэй.

Айком, горкомууд һайн хүнүүдые инструктор болгохо, боложо байгаа ушар байдал һайн мэдэдэг, үүсхэлшэ, шуран шударгы, зоной дунда хүндэтэй коммунистнуудые инструкторай хүдэлмэридэ абаха ёһотой. Эдэ инструкторнууд партийна хүдэлмэриин доодо тушаалда хүдэлжэ үзэһэн, мүн тиихэдэ хожомынь тэдэниие ударидахы партийна, советскэ, ажахын хүдэлмэридэ хүдэлгэхөөр хараатай хүнүүд байха ушартай. Тиигээд инструкторнуудые байд гээд лэ һэлгүүлжэ байха ябадалые болюулха шухала.

Инструкторнууд нютагуудта эмхидхэлэй хүдэлмэри шангадхаха хэрэгтэ, КПСС-эй XX съездын болон тэрээнһээ хойшо болоһон ЦК-гэй Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ ажалшан арадые элсүүлхэдэнь партийна эхин организацинуудта бодото туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Инструктор хадаа ажабайдал һайн мэдэхэ эмхидхэлшэ байха ёһотой. Тэрэ политическэ байдал зүбөөр ойлгодог, хүн зонтой үгээ ойлголсон хөөрэлдэжэ шадаха, партийна шиидхэбэринүүдые дүүргүүлжэ, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлжэ шададаг хүн байха ёһотой. Мүнөө үедэ инструкторай хэдэг ажалай гол шухалань юуб гэхэдэ, имагтал элдэб данса документ зүбөөр бэшэжэ, суглараһан материал согсолжо шадаха бэшэ, харин техникэ, экономико һайн мэдэхэ, парти, правительствын заабаринуудые бэелүүлгэдэ, социалистическэ уялгаар абтаһан түсэбүүдые дүүргэлтэдэ арад зониие элсүүлжэ шадаха, бэрхэшээл, дутагдалнуудые усадхалгада зониие элсүүлжэ шадаха ябадал болоно. Инструктор хадаа хэрэгтэй болоо һаань зүб зүбшэл үгэхэ, хүниие һайн юумэндэ һургаха, хүдэлмэрилэгшэдэй эрилтэ, хэрэглэмжые хододоо анхаржа байдаг, сэбэр сэхэ хүдэлмэрилэгшэ байха зэргэтэй.

Хүн зониие мэдэхэ талаар инструкторнууд ехэ юумэ хэхэ зэргэтэй. Тэдэнэр ехэнхи сагаа арад зоной дунда үнгэргэжэ, тэдээнтэй саг үргэлжэ сугтаа хүдэлнэ гээшэ. Тиимэһээ хүдэлмэрилэгшэдэйнгээ һайн, муу талыень гүнзэгыгөөр мэдэхэ, мүн ямар нэгэн хүдэлмэрилэгшэ тухай хүдэлмэришэд, колхозникууд, алба хаагшад юун гэжэ хөөрэлдэдэг бэ гэжэ мэдэхэ жэшээтэй хүн байха. Инструктор хадаа хүдэлмэришэд, колхозник, алба хаагшадай дундаһаа шударгы бэрхэ, һүбэлгэн һонор хүнүүдые дэбжүүлхэ, тэдэнэй политическэ ургалтада туһалха, мүн ямар нэгэн хүтэлбэрилхы тушаалда тэдэниие дэбжүүлхэ тухай өөһэдынгөө зүгһөө дурадхал оруулжа байха уялгатай.

Абтаһан шиидхэбэринүүд ямараар дүүргэгдэнэб гэжэ инструкторнууд хододоо һонирхожо байха ёһотой. Энэ хэрэгтэ нилээд олон дутагдалнууд үзэгдэнэ. Шиидхэбэри олоор абтадаг аад, тэдэнэй зариманиинь саарһан дээрэ үлэдэг, хараалһан хэмжээ-ябуулгын буруу һүрэдэг ушарнууд али олон үзэгдэнэ. Абтаһан шиидхэбэриин ямараар дүүргэгдэжэ байһанай хойноһоо шалгалта, хиналтын һулаар табигдадаг дээрэһээ, журам муудадаг, хүдэлмэрилэгшэд харюусалгагүйгөөр, хайша хэрэгээр ажалдаа хандадаг байна. Абтаһан шиидхэбэринүүдые болзор соонь, заатагүй дүүргүүлхын хойноһоо хинан хаража байха гээшэ райком, горкомуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, тэрэ тоодо инструкторнуудай тон ойрын хэрэг мүн. Инструктор хадаа шиидхэбэринүүдэй хайша хэрэгээр бэелүүлэгдэжэ, журам эбдэхэ ябадалай харагдаа һаань, тэдэниие шууд усадхаха, тэрээн тухай хүтэлбэрилхы партийна органуудта саг соонь дуулгажа байха уялгатай.

Инструктор хадаа ажал хүдэлмэридэ харагдаһан һайн жэшээ согсолжо, тэрэниие дэмжэхэ, түрүү дүй дүршэл шэнжэлэн үзэжэ, нэбтэрүүлхэ уялгатай.

Инструктор хадаа партийна эхин организацинуудай дайшалхы шадабари хэшээлые дээшэлүүлхэ, коммунист бүхэнэй эдэбхи үүсхэлые бадаруулха хэрэгтэ али болохо туһаламжа үзүүлхэ, түрүү хүдэлмэришэн, колхозник болон интеллигенциин түлөөлэгшэдэй дундаһаа партиин гэшүүндэ абахаар хүнүүдые шэлэн ололгодо эдэбхитэйгээр хабаадаха, партийна группануудай, бригадын парторганизацинуудай, тэрэшэлэн профсоюзна, комсомолой организацинуудай хүдэлмэридэ ехээр анхаралаа хандуулха ёһотой.

Эдэ бүхы уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тулада инструктор өөрынгөө мэргэжэл шадабариие, политическэ хэмжээе үргэлжэ дээшэлүүлхэ, тодорхой экономико шудалха, мүн боложо байгаа ушар хэрэгүүдые зүбөөр тайлбарилжа һураха зэргэтэй. Партиин райком, горкомуудай бюро болон секретарьнарынь энэ хэрэгтэнь тэдээндэ шухала туһаламжа үзүүлхэ ушартай.

КПСС-эй горком, райкомуудай хүдэлмэрилэгшэдэй гурбанай нэгэ хубиһаа үлүүнь инструкторнууд болодог. Тиимэһээ партийна аппарадай хүдэлмэриин хэмжээн инструкторнуудай хүдэлмэриин ямараар эмхидхэгдэһэнһээ ехээр дулдыдадаг гээшэ. КПСС-эй горком, райкомууд, тэдэнэй секретарьнар инструкторнуудай хүдэлмэри һайжаруулха тушаа шухала хэмжээ абаха, партийна болон ажахын хүдэлмэриин шухалын шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ тэдэнэй үүргэ дээшэлүүлхэ зорилготой.

Б. СЕМЕНОВ,
КПСС-эй обкомой партийна органуудай таһагые даагша.

Элдэб һонин

Эдир туристнуудай слёт

Иволгын аймагай Краснoярово тосхоной дэргэдэхи үбһэ ногоогоор элбэг үзэсхэлэн һайхан газарта Улан-Удэ городой һурагшад-туристнуудай хоёрдохи слёт һаяхан болобо.

Энэ слёдто сугларһан 300 гаран һурагшад элдэб спортоор мүрысөө үнгэргэһэн байна.

«СССР-эй турист» гэһэн значок абахын түлөө эдир туристнар азимудаар ябаһан, эстафетэ үнгэргэһэн, орон нютагаа шэнжэлхэ хүдэлмэри хэһэн байна.

Городой һурагшадай хоёрдохи слёдто хабаадагшад илангаяа азимудаар ябалгада, ябаһан газараа карта дээрэ ололгоор һайн үрэ дүн харуулаа. Жэл ерэхэ бүри городой һурагшад туристическэ походто олоороо хабаададаг болоно байна. Туристическэ походто ябаһан һурагшад байгаалитай, колхоз болон предприятинуудай ажахы болон үйлэдбэритэй танилсана. Гадна, энэ походто ябагшад һайнаар амаржа, хүсэ шадалаа нэмээнэ.

Городой хоёрдохи слёдой мүрысөөндэ 1-дэхи һургуулиин һурагшад түрүү һуури эзэлээ. 8-дахи, 4-дэхи һургуулиинхид хоёрдохи, гурбадахи һууринуудта гараһан байна.

1-дэхи зураг дээрэ, городой эдир аяншадай слёдто хабаадалсаһан Улан-Удын 8-дахи һургуулиин туристнар амарха газартаа майхангуудаа тодхожо байна. 2-дохи зураг дээрэ 26-дахи һургуулиин һурагша Н. Талданова бэеын тамирые шангадхаха упражнени хэжэ байна.

И. Улановай текст, **Л. Хайдуровай** фото.

Шэнэ кинокартина буулгана

Нарата сэлмэг үглөө... Саянай хормойдохи Моондо нютаг. Халзан малаан үзүүртэй Мон уулын хяра зайгаад, эмээл моритой арбаад хүнүүд гаража ерэнэд. Үбэлэй арһан дэгэлтэйнүүд, шлем малгайдань улаан табан хушуунууд яларна. Хада уулаар ябаһан моридыншье эсэнхэй, харин улаан партизануудай нюдэндэ тэмсэлэй унтаршагүй зориг бадарна...

Эдэнэр хадаа Н. Дамдиновай сценаряар «Ургын һалбаржа байхада» гэһэн кинокартиные буулгахаяа Түнхэнэй эгээл холын нютаг Моондодо ябажа байһан Свердловско киностудиин хүдэлмэрилэгшэд, манай республикын артистнууд болоно.

Үндэр эрьс, хадын хабшуугаар харьялан харайһан Эрхүү мүрэн, хада уулын шэрүүн уларил картина буулгахадань ехэ таатай байжа, студиин хүдэлмэрилэгшэд эндэ һараһаа үлүү хүдэлжэ байна.

Картинада пединститудай студент В. Дагбаева картинын гол геройнуудай нэгэн Дэнсэмагай ролиие шадамараар наадажа байна. Артистнар картинадаа ажаллахынгаа хажуугаар, Моондо нютагай «Искра» колхозой малшад, эндэхи хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшадта зүжэг наада харуулаа. «Мосфильм» студиин артист Ю. Монидов, Свердловско драмтеатрын артист В. Кадочников, мүн манай мэдээжэ артистнар Ц. Шагжин, В. Манкетов, Б. Аюшин гэгшэд наадажа, дуулажа, нютагай хүнүүдые ехээр һонирхуулаа.

Мүнөө Свердловско студиинхид тус картинын бодото съёмко дүүргээд, павильонно хүдэлмэридөө гарахань.

Б. Машкинов.

Болоһон ушар

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой оло мянган мал зунай сагта бэлшээри һайнтай газарта гүүртэ гүүртээрээ таһаран байрладаг. Раднажап Бадмаевай даадаг һаамхай үнеэдэй гүүртэ «Хуушан сургуули» гэжэ газарта байрланхай.

Энэ гүүртын байрлаһан газарта ой тайгатай, хада уулань дүтэ юм. Һаяхан нэгэтэ үдэшэ Раднажап Бадмаевай тугаллаха дүтэлһэн гунжан бэлшээриһээ ерэбэгүй ха. Теэд гунжанай хаанашье ороһониинь мэдэгдэнгүй, хойто үдэшэниинь болобо. Гунжан олдобогүй...

Нүхэр Бадмаев гайхаһандаа гунжаяа бэдэрхэ гэжэ шиидэбэ. Өөрөө ангууша хүн хадаа буугаа һомолжо абаад, нэгэ хүбүүнтэй малай бэлшэдэг, ябадаг газараар бэдэржэ ошобо ха. Наанаһаа абар табар модотой, саашалхадаа бүтүү ойтой нэгэ гүбэйн хоёр хажуугаар үгсэжэ ошобод. Хүбүүнэйнь ябажа ябатар үнөөхи гунжаниинь үхэшөөд, сээжэ талаһаа шоройгоор булаатай хэбтэбэ. Усаһаань ямар нэгэ арьяатан хамха хазан эдижэрхиһэн байба. Хүбүүн мэгдэжэ, үхэһэн гунжанай эбэрһээнь зулгаан, шоройһоонь гаргажа оробо ха.

Гүбэйн нүгөө талаар нүхэр Бадмаевай урдуур нэгэ томо баабгай ехэ яаралтайгаар харайжа ябаба. Ангууша хүндэ арьяатанай дайралдаһаншье тэрэ—һомолоотой бэлэн буугаа хасартаа абахатайгаа зэргэ наяргажархёо. Гүйдэл дундаа ябаһан баабгай бэеэ татангүй урбалдашаба ха. Дээрэһээнь үшөө хоёр дахин буудажархиба. Баабгайнь хүл дээрээ бодоогүй...

Ушарынь, тэрэ баабгай нүхэр Бадмаевай гунжые барижа эдеэд, үлөөшэ мяхыень шоройдо булаһан байгаа. Теэд үдэшэ болохыень хүлеэжэ хэбтэтэрээ «олзынь» хажуvда хүнэй бии болоһые мэдэхэдээ яаралтай түргөөр тэрээн тээшэ харайжа ябаһаниинь магадгүй.

Б. Будаев.

Даалгабаряа уридшалан дүүргэбэ

Улан-Удын модоной заводой хүдэлмэришэдэй жэлэй эхиндэ баталан абаһан социалистическэ уялга соо «продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб декабриин 5-да дүүргэхэ...» гэжэ бэшээтэй юм.

Мүнөө заводойхид хахад жэлэйнгээ даалгабариие горьтойхоноор үлүүлэн дүүргээ. Эндэхи хүдэлмэришэд социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, валовой продукци үйлэдбэрилхэ 7 һарынгаа түсэбые июлиин 22-то уридшалан дүүргэбэ. Иигэжэ энэ заводойхид июль һарынгаа түсэбһөө гадуур хэдэн зуун кубометр хюрөөдэмэл модо арадайнгаа ажахыда эльгээхэнь. Үнгэрһэн үе соо үйлэдбэрилэгдэһэн продукциин хэмжээн нёдондоной энэ үеынхитэй жэшэбэл, аяар 5 мянган кубометрээр ехэ болоно.

Эдэ үдэрнүүдтэ олон халаан, бригаданууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Мастернууд И. Павлов, И. Сурин, И. Оглоблин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг халаанайхид, нүхэд Никифоров, Шкор, Плеханов гэгшэдэй бригаданууд Николай Мамайн жэшээгээр хүдэлмэрилжэ, халаан бүхэндэ 1,5 нормо дүүргэжэ байна.

Д. Аюшеев.

Түрүү комбинадайхид

Барилгын хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг Прибайкальска аймагай промышленна предприятинууд байгша оной хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэбэ. Эндэхи предприятинууд түсэбһөө гадуур 3 миллион түхэригэй элдэб продукци арадайнгаа ажахыда ябуулаа.

Предприятинуудай дунда үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй 6 һарын дүнгөөр барилгын хэрэгсэлнүүдые хэдэг Еловско комбинадай хүдэлмэришэд түрүү зэргэдэ гараа. Энэ комбинадайхид 6 һарынгаа түсэбые 124 процент дүүргэжэ, даабариһаа гадуур 540 мянган түхэригэй барилгын хэрэгсэлнүүдые бүтээгээ. Тиигэжэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаһан комбинадай хүдэлмэришэд продукци гаргалгаяа нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 41 процентээр дээшэлүүлһэн байна.

Еловско комбинадайхи[illegible] бүтээһэн барилгын хэрэгсэлнүүд Улан-Удэ городой шэнэ барилгануудта ехээр хэрэглэгдэнэ.

Комбинадай хүдэлмэришэд парти, правительствынгаа уряада харюу болгон эршэмтэйгээр ажаллажа, 3000 кубометр шулуу, 2700 кубометр хайр, 5300 кубометр модо болон бусад хэрэгсэлнүүдые үнгэрһэн 6 һара соо Улан-Удын барилгануудта эльгээгээ.

Гадна, Еловско комбинадайхид Прибайкалида байрын гэрнүүдые барижа байһан эмхи заргаануудые шухала хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангана.

Г. Ильин.

Улаан тугта хүртэбэ

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз июнь һарада һү һаалгаар аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ, КПСС-эй айкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэнхэй. Энэ амжалтань артелиин һаалишадай эдэбхитэй ажалаар, зунай һаранудта һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ гэһэн Мухаршэбэрэй һаалишадай уряалые дэмжэн, эршэмтэйгээр ажаллаһанай ашаар туйлагдаа.

Колхозой түрүү һаалишан Надежда Елисеева үнгэрһэн зургаан һара соо үнеэн бүриһөө 1024 литр һү, тиихэдэ гансахан июнь һарада үнеэн бүриһөө 289 литр һү һааһан байна. Мүн һаалишан Татьяна Ахмипеева үнеэн бүриһөө 968 литр, һаалишан Анастасия Гладышева 874 литр һү һааһан байха юм.

Эндэхид июнь һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 218 литр, зургаа һарын туршада 737 литр һү һаагаа. Энэнь нёдондо жэлэйхитэй сасуулбал, 32 процентээр ехэ һүн һаагдаһан болоно.

Манай гүүртын адуулгашад, һаалишад һү һаалгаяа мүнөө жэлдэ эрид дээшэлүүлхын түлөө үнеэдээ үдэр һүнигүй адуулжа, ногоон тэжээл һайса эдюулнэ, — гэжэ гүүртые даагша Александр Силантьевич Шишмарев хөөрэнэ.

С. Табдаев.

Зэдэ.

Парашютистнар олоор бэлэдхэгдэнэ

Республика доторнай һүүлшын хоёр жэлэй туршада парашютистнар олоор бэлэдхэгдэнэ. Тэрэнэй ашаар 1-дэхи разрядай 1500 парашютистнар бэлдэгдэһэн байна. Тэрээнһээ гадуур 2—3-дахи разрядай парашютистнар олоор бэлдэгдэнхэй.

Хилын саанаһаа

Стокгольмдо конгресс боложо дүүрээ

СТОКГОЛЬМ, июлиин 22. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Буу зэбсэг хуряаха, уласхоорондын холбоо харилсаа үргэдхэхэ асуудал хэлсэхэ Бүхэдэлхэйн конгресс июлиин 22-то Стокгольмдо хүдэлмэреэ дүүргээ. Дэлхэйн олон ороной ниитын ажалябуулагшадһаа, организацинуудһаа конгрессэй нэрэдэ ерэһэн амаршалгын бэшэгүүд түгэсхэлэй пленарна заседани дээрэ уншагдаа.

Удаань комиссинуудай хэһэн хүдэлмэриин дүн тухай мэдээсэлнүүдые конгресс шагнаад, конгрессэй баталан абаха документнүүдэй проект зүбшэн хэлсэбэ.

Буу зэбсэг хуряаха тухай деклараци, Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи байдал тушаа арадуудта хандалга, буу зэбсэг хуряалгахын, уласхоорондын холбоо харилсаа үргэдхэхын түлөө тэмсэхые уряалһан Бүхэдэлхэйн конгрессэй уряал делегадуудай нэрьемэ альга ташалган доро нэгэн дуугаар абтаа.

Политическэ арсалдаануудай шиидхэгдэхые хүлеэжэ байха бэшэ, харин мүнөөнһөө буу зэбсэг хуряажа эхилхэ шухала гэжэ деклараци соо хэлэгдэнэ. Буу зэбсэг хуряаха талаар түрүүшын алхам болгон, США Англи хоёр атомна, термоядерна буу зэбсэг тэһэлэн туршахаяа дары болихо ёһотой.

Бүхы оронуудай арадууд бушуу түргэн эрид шууд хэмжээнүүдые абажа, Дүтын Зүүн зүгтэ эхилжэ байгаа дайе дары болюулха, эндэхи нютагуудта энхэ амгалан байдал тогтонижоруулха ёһотой гэжэ Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи байдал тухай дэлхэйн арадуудта хэһэн хандалга соо хэлэгдэнэ.

Буу зэбсэг хуряалгаха, уласхоорондын холбоо харилсаа үргэдхэхэ тушаа урдань абтаһан хандалгые Индиин элитэ ажал-ябуулагша Рамешвари Неру өөрөө ООН-эй Генеральна секретарьта барюулаг гэһэн дурадхалые конгресс нэгэн дуугаар һайшаагаа.

Һүүлээрнь профессор Бернал түгэсхэлэй үгэ хэлээ. Мүнөө үедэ уласхоорондын байдалай айхабтар түгшүүрилтэй болоод байхада Бүхэдэлхэйн конгрессэй болоһон ушар эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ ехэ удхашанартай байха гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Бүхэдэлхэйн дайнай аюул үшөө үнгэрөөдүй, юундэб гэхэдэ, ядерна буугаар зэбсэглэһэн Америкын сэрэгшэд Ливанда байһаар гэжэ Бернал мэдүүлбэ. Эгээл дээдэ тушаалтанай зүблөө дары зарлаха гэһэн Советскэ правительствын дурадхалые хэдэн гүрэнэй дэмжэһэндэнь бидэ ехэ баяртайбди гэжэ конгрессэй делегадуудай альга ташалган доро Бернал хэлээ. Конгрессэй делегадууд гэртээ бусахадаа, эб найрамдалай түлөө тэмсэлээ бүри шангадхаха ёһотой гэжэ тэрэ хэлээ.

Һүүлээрнь түрүүлэгшээр һууһан генерал Габальдон конгрессые хааһаа.

СТОКГОЛЬМ, июлиин 22. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Июлиин 22-то Стокгольмдо эб найрамдалай тала баримталагшадай национальна организацинуудай делегацинуудай суглаан боложо, тэрээн дээрэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шэнэ состав һунгагдаа. Олон ороной түлөөлэгшэдһөө бүридэдэг уласхоорондын энэ органдо 73 ороной, уласхоорондын 8 организациин 500 гаран түлөөлэгшэ һунгагдаа.

Июлиин 22-ой үдэшэлэн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй эмхидхэлэй заседани боложо, тэрээн дээрэ Соведэй хүтэлбэрилхы органууд һунгагдаха юм.

Аюулгүйн Соведтэ

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 22. (ТАСС). Аюулгүйн Соведэй заседани июлиин 21-нэй үдэр боложо, Ливандахи байдал зүбшэгдөө. Японой дурадхаһан резолюциин проект, мүн ООН-эй Генеральна Ассамблейн онсо сесси зарлаха тухай дурадхал Аюулгүйн Соведэй үзэмжэдэ табигдаһан байна.

Японой дурадхаһан резолюциин проект соо гадаадын сэрэгые дары гаргаха тухай эрилтэ табигданагүй. Дүтын Зүүн зүгэй оронуудта ООН-эй сэрэг эльгээхэ эрхэ ООН-эй Генеральна секретарьта олгохо гэжэ энэ проект соонь тойруугаар хэлэгдэнэ.

США, Англи, Канадын түлөөлэгшэд Японой дурадхаһан резолюциин проектые дэмжээ.

Һүүлээрнь ООН-эй Генеральна секретарь Хаммаршельд үгэ хэлээ. Японой оруулһан резолюциин проектые бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада ямар хэмжээнүүд абтаха ёһотойб гэжэ би мүнөө хэлэхэ аргагүйб. Тиибэшье, Ливанда ошоод байһан ООН-эй ажаглагшадые ехээр олошоруулха хэрэгтэй болохо ха гэжэ Хаммаршельд хэлэбэ.

Ливанда США-гэй сэрэгэй ошоод байхада, тэндэ байһан ООН-эй ажаглагшадай юу хэхыень би һайн ойлгоногүйб, тиигэбэшье Японой резолюциин проектые дэмжэнэб гэжэ Швециин түлөөлэгшэ Ярринг мэдүүлээ.

СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Соболев Японой оруулһан резолюциин проект дээрэ удаан тогтожо хэлэбэ. Энэ проект соо Америка, Англиин сэрэгые Ливан, Иорданиһаа гаргаха гэһэн эрилтэ табигданагүй гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэбэ. Америкын сэрэгэй Ливанда байгаа сагта ООН өөһэдынгөө ажаглагшадые тэндэ байлгаха ёһогүй гэжэ А. А. Соболев хэлээ.

Японой резолюциие уншаад байхада, тэрэниие олон газарта буруушаахаар байна, мүн тэрээн соо эли тодо бэшэ юумэн ехэ олон. ООН-эй Уставай гол ёһонуудые дабажа, Америкын сэрэгээ Ливанда, Англиин сэрэгээ Иорданида абаашаад байһан ушарые Японой дурадхаһан резолюци бодото дээрээ һайшаана гэжэ А. А. Соболев хэлээ. Тиимэһээ Японой делегациин дурадхаһан резолюциин проектые советскэ делегаци дэмжэхэгүй гэжэ А. А. Соболев мэдүүлбэ.

Дүтын Зүүн зүгтэ эхилһэн дайе болюулхын тулада 5 гүрэнэй правительствын толгойлогшонорой зүблөөн дары зарлагдаха ёһотой гэжэ А. А. Соболев үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Канадын гадаадын хэрэгүүдэй министр Смит энэ дурадхалые дэмжэжэ байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

Һүүлээрнь Ливанай түлөөлэгшэ үгэ хэлэхэдээ, Ливанда США-гэй сэрэгээр ороһые зүбтүүлхэ гэжэ дахин оролдоһон байна.

Тусхай шиидхэбэри абангүй, удаан саг соо унжагайрха зорилгоор США-гэй түлөөлэгшэ Аюулгүйн Соведэй заседани хааха гэжэ дурадхаа. СССР-эй түлөөлэгшын энээниие нь буруушаабашье һаань, Аюулгүйн Соведэй заседани хаагдаһан байна. Удаадахи заседанинь июлиин 22-то үглөөгүүр болохо.

Ирагай Республика эб найрамдалай политика ябуулха гэжэ Ирагай гүрэнэй ажал-ябуулагша мэдүүлбэ

КАИР, июлиин 22. (ТАСС). Ирагай Республикын премьер-министрын орлогшо Ареф гэгшын хөөрэлдөөн Ирагай «Аль-Джумхурия» газетэдэ толилогдоо. Иракта революци хэхэдээ, «ондоо гүрэнүүдтэ добтолхо гэһэн зорилго бидэнэр табинагүйбди. Энэ революциин үмэнэ ямар зорилго табигданаб гэхэдэ, орон дотор дотоодын хубилалта бэелүүлхэ, арад зонойнгоо ажабайдал һайжаруулха ёһотойбди» гэжэ Ареф мэдүүлбэ.

Ирагай революциин туйлалтануудта добтолдоггүй, амгалан тайбанаар бидэнтэй ажаһууха дуратай гүрэнүүдтэй нягта харилсаатай байхабди гэжэ Ареф онсолон тэмдэглэнэ.

Ирагай Республикые ООН-до түлөөлхэ тушаа

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 22. (ТАСС). Ирагые урдань ООН-до түлөөлжэ байһан хүнүүдэй Ирагай урдын делегациие толгойлогшо Аббастай хүдэлхэеэ арсажа, Ирагай Республикын эльгээһэн Джавад гэгшын заабари дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлээшье һаань, Ирагай Республикын энэ түлөөлэгшэ мүнөө хүрэтэр Аюулгүйн Соведтэ хуулита һууриiяа эзэлээдүй байна.

Америкынхид Ливанда сэрэгээ оруулжал байна

БЕЙРУТ, июлиин 22. (ТАСС). Үнгэрһэн сүүдхын туршада америкынхид Ливанай Хальде гэжэ аэродромдо өөһэдынгөө сэрэгшэдые буулгажал байгаа. США-гэй 6-дахи флот Антельяс гэжэ газарта сэрэгэй техникэ, буу зэбсэг буулгаа. Ливанда бууһан сэрэгшэд далайн эрьеэр сэрэгэй барилгануудые бодхоожо эхилээ.

Япон. Забастовко хэгшэд Токио биржын үүдэндэ харуул табяад бай… Тэдэнэр салин хүлһыемпай дээшэ… лэгты гэһэн эрилтэ табина.

ТАСС-эй фотохроник…

Буэнос-Айреста байдаг США-гэй посольствын хажууда буруушаал… демонстраци болобо

БУЭНОС-АЙРЕС, июлиин … (ТАСС). Дүтын Зүүн зүгтэ Ам… ка, Англиин сэрэгээ оруулһые … руушааһан демонстраци Буэнос-… реста, США-гэй посольствын га… болоо. Ливан Иордани хоёр… США, Англиин сэрэг дары гар… тонилог гэһэн эрилтэ демонстра… нууд табиба.

ИОРДАНИДАХИ БАЙД…

ДАМАСК, июлиин 22. (ТА… Англиин сэрэгэй Иорданида ор… ябадалые буруушааһан арад зо… ехэ ехэ демонстрацинууд бүхы И… данида болоно. Иорданиин ар… найдахаяа болиһон король Ху… правительствода эсэргүү арад зо… хүдэлөөе даража үгыт гэжэ га… дын сэрэгтэ хандаба. Хэдэн ни… гуудта Англиин сэрэг болон Иор… ниин хүн зоной хоорондо ту… даанууд болоо.

Королиин ордониис, правит… ствын эмхи зургаануудые Англ… сэрэгшэд харууһалда гэжэ Ам… һаа ерэһэн хүнүүд хөөрэнэ. … Амманай үйлсэнүүдтэ, Иордан… ниислэл тээшэ ошоһон ехэ ехэ … гынуудта Англиин харуулай с… табигданхай.

Америкын танкнууд Изра… асарагдана

ДАМАСК, июлиин 22. (ТА… Акабска тохойдохи Эйлат гэжэ… раилиин портдо США-гэй ашаа… рэдэг сэрэгэй суднанууд ер… Америкын дунда зэргын хэмж… тэй танкнуудые асараа.

ХРОНИКО

РСФСР-эй Верховно Сове… Президиум Кяхтын аймагай Су… та-Харьяастын сельскэ Соведые… багтын сельскэ Совет гэжэ нэр… болгобо.

Нооһо хулгайлагшад хэһээгдэхэнь

Хоринн аймагай «Путь к ком… низму» колхозой правлениин бүридхэгшэ В. М. Ситниковтэ … жэлдэ хайшалагдаһан хониной … һо классаарнь илгаха хүдэлм… үнгэргэхые даалгаһан байгаа. … ников энэ даалгабариие үнэн … хээр дүүргэхын орондо, колхоз… гоо олзо доход эгээл ехээр оруу… баялиг—нооһо хулгайлжа эхил… байна.

Үнгэрһэн июнь һарада В. М. … ников 3,6 килограмм нарин но… хулуужа абаад, колхозник М. … шын нэрээр магазинда тушаа… абаһан мүнгөөрөө горьтойхон … абаад, үлэгшэ мүнгыень ОТ… даагша И. П. Ситниковтэй ху… һан байна. Түрүүшээр хулгайша… энэ хэрэгэй балай мэдэгдэнгүй … гэрхэдэнь, «олзодоо» урмаша… В. М. Ситников үнөөхи ОТФ-е да… шатайгаа хөөрэлдэжэ, үшөө 4 … лограмм тиимэ нооһо дахин ху… жа, колхозник С. гэгшын нэ… тушаагаад нүхэдтээ архидажа…

В. М. Ситников, И. П. Ситни… гэгшэд колхознигуудайнгаа ни… зөөридэ хулгай хэһэн дээрэһээ с… лэгдэхэ гэжэ байна.

Б. Бальжинимаев, Хор… аймагай прокур…

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ…

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00804. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 315…